

PEDAGOGISKA INSTITUTIONEN
GÖTEBORGS UNIVERSITET

BOX 1010 S - 431 26 MÖLNDAL

1982:02

Konstruktion av utbildningskoder
i LING-materialen

Ulf Christianson Kjell Härnqvist

LING 3

Långtidseffekter av utbildning

TILLHÖR REFERENSBIBLIOTEKET
UTLÅNAS EJ

Konstruktion av utbildningskoder
i LING-materialen

Ulf Christianson Kjell Härnqvist

LING 3

Långtidseffekter av utbildning

Förord

LING-projektens tredje rapport fortsätter redovisningen för två större projekt om långtidseffekter av utbildning, vilka bedrivs med anslag från Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond och UHÄ. I rapporten beskrivs de olika underlag som projektens beskrivning av deltagarnas utbildning bygger på liksom de olika stegen fram till koder som sammanfattar informationen om skol- och högskoleutbildning.

De avsnitt som närmast avser skolkoden har utarbetats av Kjell Härnqvist, avsnitten om högskolekoden av Ulf Christianson. Databearbetningen har genomförts av Jan-Gunnar Tingsell. I framtagningen av underlagen för koderna har Anna Gabriels medverkat. Lisbeth Carlsiö har skrivit rent text och tabeller.

Innehållsförteckning

Förord

Innehållsförteckning

Tabellförteckning

Sammanfattning

Summary

Kapitel 1	Inledning.....	1
Kapitel 2	Informationskällor.....	4
	Uppgifter från individualstatistikregistret.....	4
	Uppgifter från högskoleregistret.....	6
	Variabler ur högskoleregistret.....	7
	Uppgifter om utbildning i LING-projektens enkät.....	8
	Regler vid kodningen.....	11
	Kontroll av kodningen.....	12
	Resultat av kodningen av fråga 17.....	13
Kapitel 3	Sammanfattande kod för skolutbildning.....	16
	Komprimering av SCB-IS.....	16
	Komprimering av LING-17.....	19
	Jämförelse mellan SCB-IS och LING-17.....	21
	Sammanfattande skolkod.....	24
Kapitel 4	Sammanfattande kod för högskoleutbildning.....	28
	Uppdatering av informationen om högskolestudier.....	28
	Förändringar av uppgifter i SCB-H.....	29
	Kompletterande uppgifter i LING-H.....	30
	Konstruktion av nivåkod för högskoleutbildning.....	31
	Nivåindelning av högskoleexamina.....	31
	Studietidsnivå.....	33
	Sammanfattande högskolekod.....	35
Kapitel 5	Sambandet mellan skolkoder och högskolekoder.....	37
	En sammanfattande utbildningskod.....	45
Kapitel 6	Avslutande kommentarer.....	47
	Referenser.....	50
	Bilaga 1.....	51
	Bilaga 2.....	54
	Bilaga 3.....	58
	Rapporter från pedagogiska institutionen, Göteborgs universitet.....	63

Tabellförteckning

Tabell 1	Kvarvarande andel av undersökningsurvalet med fördelning efter sista förekommande läsårsuppgift.....	5
Tabell 2	Koderna i fråga 17 fördelade efter värdet i kodens andra siffra - utbildningsform. Fördelning i % av samtliga kodade utbildningar bland femtondefödda.....	14
Tabell 3	Andelen (%) upprepade koder fördelade efter värdet i kodens andra siffra - utbildningsform. Fördelning bland femtondefödda.....	15
Tabell 4	Den första versionen av den komprimerande utbildningskoden enligt SCB-IS jämte frekvenser för senast registrerade utbildning i hela undersökningsurvalet.....	17
Tabell 5	Den andra versionen av den komprimerade utbildningskoden enligt SCB-IS jämte frekvenser för senast registrerade allmänutbildning i hela undersökningsurvalet.....	20
Tabell 6	Jämförelse mellan den komprimerade utbildningskoden enligt SCB-IS och koden för allmänutbildning i ungdomsskolan enligt enkäten. Absoluta tal.....	22
Tabell 7	Jämförelse mellan den komprimerade utbildningskoden enligt SCB-IS och koden för allmänutbildning i ungdomsskolan enligt enkäten. I procent.....	23
Tabell 8	Frekvensen av vuxen- och yrkesutbildningar i vissa kategorier enligt SCB-IS.....	25
Tabell 9	Den sammanfattande skolkoden för dem som besvarat LING-enkäten.....	27
Tabell 10	Kompletterande information om högskoleutbildning i LING-H.....	30
Tabell 11	Nivå för högsta examen. Indelning och fördelning bland svarande i LING-H (antalet förekommande enskilda examina är angivna inom parentes vid respektive examen).....	32
Tabell 12	Studietidsnivå. Indelning och fördelning bland svarande i LING-H.....	34
Tabell 13	Sammanfattande kod för utbildning på högskolenivå. Fördelning bland svarande i LING-H.....	35
Tabell 14	Sammanfattande kod för utbildning på högskolenivå. Fördelning efter värde i utgångsvariablerna - Examensnivå samt Studietidsnivå i kombination med Studiefaksnivå bland svarande i LING-H.....	36
Tabell 15	Sambandet mellan skolkod och högskolekod bland femtondefödda.....	37
Tabell 16	Den procentuella fördelningen på nivåer enligt skolkoden (femtondefödda).....	38
Tabell 17	Den procentuella förekomsten av tilläggsutbildningar på olika nivåer enligt skolkoden (femtondefödda).....	39

Tabell 18	Den procentuella fördelningen på nivåer enligt högskolekoden (femtondefödda).....	39
Tabell 19	Sambandet mellan nivåer enligt skolkod och högskolekod (femtondefödda).....	40
Tabell 20	Sambandet mellan förekomsten av tilläggsutbildningar och nivåer enligt högskolekod (femtondefödda).....	41
Tabell 21	Sambandet mellan skolnivå och grunden för erhållen högskolekod (femtondefödda).....	43
Tabell 22	Samband mellan skolkod och högskolekod inom material A....	44
Tabell 23	Sambandet mellan skolkod och högskolekod bland svarande i högskolematerialet.....	44
Tabell 24	Sammanfattande utbildningskod och dess fördelning bland femtondefödda.....	45

Sammanfattning

LING-projekten - en grupp av forskningsprojekt som studerar långtids-effekter av utbildning - har information om deltagarnas utbildning från tre olika källor: SCB:s individualstatistikregister, SCB:s högskoleregister och LING-projektens enkät 1980 när deltagarna var 32 år gamla. I denna rapport jämförs informationen från de olika källorna och komprimeras till två kods-system. Det ena systemet avser utbildning på förgymnasial och gymnasial nivå i skolor och vuxenutbildning, även innefattande yrkesinriktad utbildning. Det andra kods-systemet avser genomgången högskoleutbildning enligt det högskolebegrepp som gäller sedan 1977 och nu innefattar vissa yrkesutbildningar som tidigare hän-fördes till skolsystemets gymnasiala nivå. I kapitel 5 visas fördel-ningen av deltagarna enligt de båda kods-systemen i kombination. Tabell 15 och följande tabeller visar bl a i vilken utsträckning de har nått högre utbildning på andra vägar än de traditionella.

Denna tekniska rapport är avsedd att användas som referensmaterial i kommande studier där innehållsliga frågeställningar skall analyseras.

Summary

The LING-projects - a series of research projects that investigate long term effects of education - have information on the respondents' education from three different sources: a databank for longitudinal studies collected and updated by the National Bureau of Statistics, a register of students in higher education, also kept by the National Bureau of Statistics, and a mail questionnaire administered by the projects in 1980 when the respondents were 32 years old. In this report the information from the different sources is compared and reduced to two systems of classification. One system refers to education at the basic and secondary levels in schools and adult education. The other system covers post-secondary education in universities and other forms of higher education. In chapter 5 the joint distribution according to the two classification systems is presented. Table 15 and the following tables indicate to what extent the respondents have reached higher education along other than traditional pathways.

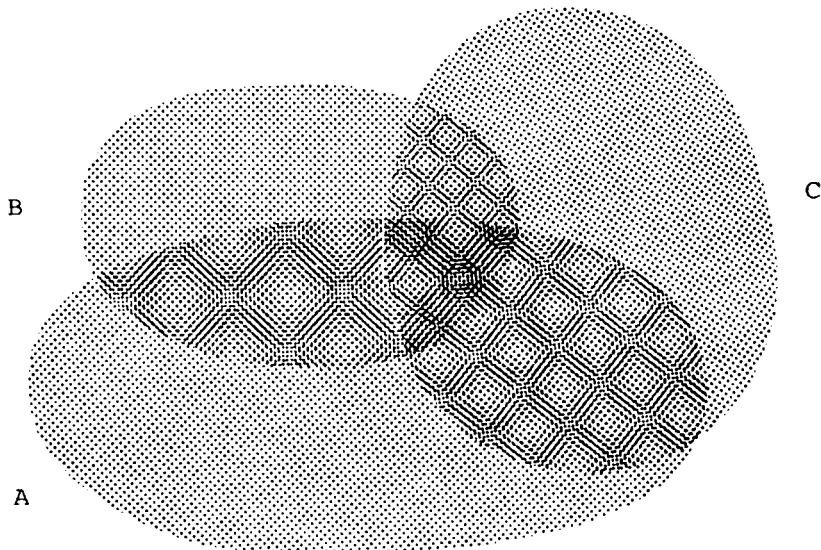
This technical report is intended to be used as a reference source in forthcoming studies where substantive problems will be analyzed.

Kapitel 1

Inledning

LING-projekten är den sammanfattande beteckningen för några projekt som studerar långtidseffekter av utbildning. Som gemensam bas har de den databank som med början 1961 bildats inom det så kallade individualstatistikprojektet och som omfattar en tiondel av alla svenskar födda 1948, i fortsättningen kallat undersökningsurvalet. Under våren 1980 gjordes en postenkät till tre delurval inom detta större material. I en senare fas skall intervjuer göras med vissa särskilt utvalda grupper.

De tre delurval till vilka enkäten riktades var uttagna enligt följande principer. Delmaterial A omfattar individer från arbetar- och lägre tjänstemannabakgrund som nått olika långt inom utbildningssystemet. Avsikten är att jämföra deras attityder och sociala situation i vuxen ålder med kontroll för olikheter i intellektuella förutsättningar såsom de uppmätts i 13-årsåldern före skolans differentiering. Delmaterial B omfattar alla som t o m 1975 införts i det centrala registret över högskolestuderande. Det avses ligga till grund för jämförelser mellan olika grupper av högskolestuderande. Delmaterial C, slutligen, omfattar alla i undersökningsurvalet som var födda den 15 i någon månad 1948, d v s en tredjedel av hela undersökningsurvalet eller en trettiondel av årskullen. Delmaterial C ger en representativ bild av årskullen och dessutom möjlighet att bilda kontrollgrupper av olika slag till delar av de båda andra urvalen. De olika delmaterialen sammanfaller i stor utsträckning, vilket visas av figuren nedan.

I tidigare rapporter från LING-projekten (Christianson & Härnqvist 1980, 1981) har redovisats enkätens genomförande, bortfallsanalyser samt översiktliga resultatanalyser för frågor med fasta svarsalternativ. I denna rapport beskrivs utvecklingen av koder för genomgången utbildning, d v s undersökningens centrala "förklarande" variabel. Utbildning finns angiven dels i enkäten, dels i två register som förts vid SCB. Skapandet av en enhetlig utbildningskod har inneburit ett omfattande arbete som kräver en ingående dokumentation. Detta är anledningen till att klassifikationen av utbildning redovisas i en särskild rapport och inte tillsammans med redovisningen av övriga kods-system.

Kategoriseringen av utbildningar sker vanligen efter två olika dimensioner: nivå och inriktning. Nivå kan avse olika stadier i utbildningssystemet, t ex obligatorisk skola, gymnasieskola, grundutbildning vid högskola, forskarutbildning. Men inom varje stadium finns det också möjlighet till ytterligare indelning efter den sammanlagda omfattningen av allmän-teoretisk utbildning, t ex distinktionen mellan studieförberedande och yrkesförberedande linjer inom gymnasieskolan. De kods-system som i det följande skall utvecklas siktar till en sådan nivåindelning efter allmän-teoretisk utbildning. Den kompliceras emellertid av att den utbildning vår årskull genomgått befunnit sig i stark förändring med olika system delvis löpande parallellt med varandra och med en trend i riktning från ett starkt hierarkiskt och lineärt system, där de olika stadierna följt på varandra i ett strikt mönster, till ett pluralistiskt system, inom vilket man kan nå högre nivåer på många olika vägar. Dessa förhållanden avspeglas i de frekvenser för olika "utbildningskarriärer" som skall redovisas i det följande.

I grundmaterialet för klassifikationen finns också information som gör det möjligt att dela in utbildningarna efter inriktning, t ex mot olika samhällssektorer. Denna aspekt behandlas inte mera ingående i denna rapport, men indirekt framgår i vilka avseenden sådana indelningar är möjliga.

I nästa kapitel ges en översiktlig beskrivning av de tre källor på vilka klassifikationen av utbildning bygger. Därefter behandlas i kapitel 3 utvecklingen av en kod för skolutbildningsnivå byggd på SCB:s individualstatistikregister och uppgifter i enkäten. I kapitel 4 görs en motsvarande nivåindelning för högskolestudier byggd på SCB:s högskoleregister och enkät-svaren. Slutligen sammanförs de båda nivåkoderna till ett gemensamt system för skol- och högskolestadierna.

I arbetet på de olika koderna har det totala insamlade materialet utnyttjats. I slutomgången särredovisas resultaten för de tre olika urval som legat till grund för enkätundersökningen. Det urval som omfattar de femtondefödda ger - med reservation för bortfall (jämför LING-rapport nr 1) - en översiktlig bild av utbildningen fram till 32 års ålder för ett representativt stickprov ur populationen och blir därigenom av intresse inte endast från undersökningstekniska synpunkter.

Kapitel 2

Informationskällor

Såsom nämnts i inledningen baseras utbildningsklassificeringen på information från de tre olika källor som nu i tur och ordning skall beskrivas.

Uppgifter från individualstatistikregistret

SCB har i en särskild PM (1976:8) utförligt dokumenterat de skoldata som ingår i individualstatistikregistret. Här sammanfattar vi den i detta sammanhang viktigaste informationen.

Basdata till registret insamlades våren 1961 för alla elever i svenska skolor som var födda den 5, 15 och 25 i någon månad 1948, d v s en tiondel av alla som fyllde 13 år 1961. Majoriteten av eleverna befann sig då i årskurs 6 inom folkskolan eller försöksverksamheten med nioårig enhetsskola, men både högre och i synnerhet lägre årskurser var representerade. Ett litet antal elever hade också redan hunnit övergå till realskola eller flickskola. För varje elev redovisades från skolan följande uppgifter om skolgången:

läsåår

skolform (beskrivs närmare nedan)

klasstyp (A och olika B-varianter)

klasskaraktär (främst normalklass kontra specialklass)

årskurs

betygstyp (d v s om betygen var angivna med bokstäver eller siffror)

betyg i enskilda ämnen samt vissa summor och medeltal

resväg hemort - skola respektive närmaste realskola och närmaste gymnasium

flyttning till närmaste högre årskurs

Motsvarande uppgifter togs in också för de åtta därpå följande läsåren, d v s till och med läsåret 1968/69, så långt individerna var kvar inom det offentliga skolsystemet (högskolorna undantagna).

Uppgifterna omfattade 1960/61 11 950 elever, vilket av SCB uppskattats vara 98,2 % av dem som var födda på urvalsdagarna 1948 och kvarlevde vid utgången av 1960. De 11 950 betecknas som undersökningsurvalet. Uppgifterna från de följande åtta läsåren avser en successivt sjunkande andel av detta urval.

Nedgången beror huvudsakligen på att individerna lämnat skolsystemet, men det förekommer också luckor i uppgiftslämnandet på så sätt att en elev som saknats ett eller ett par år senare återkommer i registret. Tabell 1 visar den andel av undersökningsurvalet som finns kvar i registret t o m olika läsår (bortsett från luckor i tidigare uppgifter).

Tabell 1. Kvarvarande andel av undersökningsurvalet med fördelning efter sista förekommande läsårsuppgift

1961/62	95,7	1965/66	41,2
1962/63	85,5	1966/67	32,8
1963/64	68,7	1967/68	17,4
1964/65	50,3	1968/69	2,8

Hälften av urvalet fanns alltså kvar efter fyra läsår och 3 % efter åtta läsår. Om representativiteten i registeruppgifterna gör SCB följande uttalande (PM 1976:8, s 29-30).

Individualstatistiken förefaller att under den period då huvuddelen av eleverna går i den obligatoriska skolan ha en i stort sett fullständig uppföljning. Därefter har dock insamlingsförfarandet varit otillräckligt för att kunna få med alla som flyttat, bytt skola och skolform eller återkommit efter studieuppehåll. Elever som inte gjort studieavbrott, inte flyttat o s v har en betydligt större chans att finnas med i individualstatistiken. En longitudinell undersökning av detta slag måste medföra att alla individer, med från normal skolgång starkt avvikande beteendemönster blir något underrepresenterade.

För dem som besvarat LING-enkäten har vi möjlighet till komplettering. De uppgifter som huvudsakligen använts i det fortsatta arbetet är uppgifterna om skolform. Dessa är i SCB:s individualstatistikregister kodade enligt Svensk utbildningsnomenklatur (SUN) i 1973 års version men med vissa smärre avvikelser som anges i bilaga 2 till PM 1976:8, där också SUN-systemet beskrivs. Koden är femställig. Den första siffran anger i stort sett utbildningens inriktning - allmän grundutbildning (0) respektive utbildningar inriktade på olika yrkesområden (1-9). Den andra siffran anger utbildningens nivå. Siffrorna 3-5 specificerar inriktningen på t ex linjer och grenar.

När hela individualstatistikregistret delades upp efter den sista läsårsuppgiftens femställiga kod befanns det vara utspritt på 101 av 118 i bilagan upptagna koder. Den största undergruppen utgjordes av 3 432 normalklassel elever i folkskolan, de minst frekventa koderna (15 till antalet) omfattade vardera bara en enstaka elev. Det visade sig alltså nödvändigt att redan här företa uppdelningar och sammanslagningar, och de utgör första steget på vägen mot den sammanfattande kod för skolutbildning som utvecklas i kapitel 3.

Uppgifter från högskoleregistret

Dokumentationen inom högskolan av de studerande och deras studieresultat sker lokalt vid varje högskoleenhet eller skolenhet med kommunal högskoleutbildning och centralt i SCB:s högskoleregister. Informationen är i sina huvuddrag gemensam för både den lokala och centrala studiedokumentationen, men där förekommer också stora skillnader både avseende innehåll och kvalitet beroende bl a på skillnader i behov och registreringsformer hos de olika enheterna (SOU 1979:47).

I det centrala högskoleregistret, vilket utgör vår informationskälla, återfinns också en del variationer. Förutom att vissa uppgifter förändrats år från år har innehållet också varit olika för skilda delar av högskolan. Så är t ex informationen om de studerande vid filosofisk fakultet betydligt omfångsrikare med t ex uppgift om yrke och yrkesönskning, studieaktivitet och eventuella examina, medan specialinriktade högskoleenheter (t ex medicinska och tekniska) på motsvarande punkter endast rymmer examensuppgifter. Därtill kommer vissa kvalitetsskillnader mellan olika slag av information.

För att undvika för stort och eventuellt systematiskt, men för oss svårkontrollerbart, partiellt bortfall har vi gjort ett mycket begränsat urval av information ur högskoleregistret. Detta har gjorts i samråd med SCB och utifrån erfarenheterna från tidigare bearbetningar av registret (Svensson, 1977, 1979, 1981). I de variabler som utvalts (se nedan) betraktas informationen som helt korrekt och närmast fullständig. Den avser dels tidpunkt för och studieinriktning vid första inskrivningen, dels tidpunkten och beteckningen för avlagd examen/examina.

Variabler ur högskoleregistret

Individidentifikation

Personnummer

Inskrivning t o m vårterminen 1977

År och termin

Lärofacultet - kod för studieinriktning och -ort

Examensavsikt (endast fil fak ht 72 - vt 77)

Första registrering f o m höstterminen 1977

År och termin

Högskoleenhet - kod för studieort

Rapporteringsenhet - kod för studieinriktning och
linje

Utbildningslinje - kod för utbildningslinje

Examina t o m vårterminen 1977

Första examen: År och termin

"- Lärofacultet (se ovan)

"- Examen - kod för akademisk examen

Andra och tredje examen på samma sätt som första
examen

Examina f o m höstterminen 1977

Första examen: År och termin

"- Högskoleenhet

"- Rapporteringsenhet

"- Fakultet - kod för högskolefacultet

"- Examen

Andra och tredje examen på samma sätt som första
examen

Av undersökningsurvalet för individualstatistiken ingick 2 444 i det utdrag ur högskoleregistret som låg till grund för enkätens planering och genomförande. Detta utdrag hänförde sig till 1976. Under våren 1980 gjordes en uppdatering av informationen ur högskoleregistret, varigenom ytterligare 406 personer visade sig vara representerade där.

Under tiden mellan dessa båda utdrag hade 1977 års högskolereform genomförts och registret hade utökats i enlighet därmed (se också kapitel 4). Av de nytillkomna var 230 inskrivna under beteckningar som saknade motsvarighet i registret före reformen, 107 av dessa emellertid under beteckningen "enstaka kurs" vilket troligen rymmer kurser som fanns inom högskolan före reformen.

284 av de nytillkomna tillhörde redan LING-materialet genom de övriga delmaterialen och hade således omfattats av huvudinsamlingen. För de återstående 122 genomfördes en särskild insamling under tiden mars - maj, 1981. Svarsfrekvensen var här 74 % d v s betydligt lägre än den vi tidigare hade erhållit för högskolematerialet i huvudinsamlingen (84 %).

Uppgifter om utbildning i LING-projektens enkät

Utbildning behandlas både direkt och indirekt i en rad frågor i enkäten (Christianson & Härnqvist, 1980, bilagedel; 1981, kap 2). Här skall bakgrunden till och en första bearbetning av svaren på två av dessa frågor behandlas. Det gäller frågorna om genomgången och planerad utbildning:

17. Vilka skolor och utbildningar har du gått i efter folkskolan (grundskolan)? Ange så noga att vi förstår vilka skolor och utbildningar det är fråga om. (Öppen.)

18. Har du planer på att börja någon ytterligare utbildning eller fortsätta någon du har påbörjat? (Fast och öppen.)

Den huvudsakliga informationen erhålles här i sk öppen form. Härigenom har vi överlätit åt deltagaren att själv avgöra både vilka utbildningar som skall tas upp och på vilken nivå de skall beskrivas. Vårt behov av uppgifter om faktiskt genomgången utbildning bedömdes som tillgodosett genom de register vi beskrivit i tidigare avsnitt. Vi kunde därför tillåta att informationen fick denna subjektiva karaktär. Vår avsikt med frågorna var främst att skapa logik i frågesekvensen och samtidigt få en viss inblick

i deltagarnas samlade utbildningsaktivitet.

Ambitionen vid kodningen av svaren var till en början inte särskilt långtgående. Vi skulle i första hand skapa underlag för en grov kontroll mot registerinformationen och utgångspunkt för en överblick av utbildningsaktiviteten utöver den som omfattas av registren.

En genomgång av ett urval besvarade enkäter visade stora skillnader i beskrivningsnivå - den manifesterade tolkningen av vad man betraktade som tillräckligt noga i detta sammanhang. Medan vissa deltagare nöjt sig med att skriva yrkesskola, universitet eller liknande var andra mer utförliga:

- Fordonsteknisk linje, Yrkesskolan i X-stad, ht 1965 - vt 1968
- Y-stads universitet, 1970-1974: Företagsekonomi 20p, Sociologi 40p, Socialantropologi 20p, Idé- och lärdomshistoria 40p.

Oavsett dessa skillnader i svarens "kvalitet" hade vi intrycket att man genomgående sökt organisera utbildningarna i tidsföljd.

Iden kod som skapades för att registrera de öppna svaren på dessa frågor togs hänsyn till svarens skiftande kvalitet men också till att den skulle vara relativt enkel att använda i kodningsarbetet. Delvis skilda utbildningar kom därmed att definieras på samma sätt vilket kunde göras emedan registerinformationen betraktades som en form av facit.

Utgångspunkten vid kodens uppbyggnad togs i Svensk utbildningsnomenklatur (SUN). Här utnyttjades första siffrans indelning efter huvudområde (här benämnt utbildningsområde) med en mindre justering (militär utbildning överfördes till grupp 9) och andra siffran med benämningen ändrad från utbildningsnivå till utbildningsform och en delvis annan indelning som bättre representerar bredden i materialet. Speciellt önskade vi få inrymt sådana utbildningar som ej täcks av registerinformationen. Den tredje och sista siffran har fått beteckningen utbildningstid och rymmer dels ett rent tidsmått och dels kategorier som kvälls- och deltidskurser. Koden rymmer således tre siffernivåer vilka kortfattat återges nedan. En mer utförlig beskrivning ges i bilaga 1.

Siffra 1 - Utbildningsområde

- 0 Allmän grundutbildning
- 1 Utbildning för estetisk, humanistisk och religiös verksamhet
- 2 Utbildning för pedagogisk verksamhet
- 3 Utbildning för förvaltning, handel och kontor samt ekonomisk-, samhälls- och beteendevetenskaplig utbildning
- 4 Utbildning för industri och hantverk samt teknisk och naturvetenskaplig utbildning
- 5 Utbildning för transport och kommunikation
- 6 Utbildning för vårdyrken
- 7 Utbildning för lantbruk, skogsbruk och fiske
- 8 Utbildning för serviceyrken samt för civil bevakning
- 9 Utbildning för militär verksamhet samt utbildning ej hänförlig till specifikt utbildningsområde

Siffra 2 - Utbildningsform

- 0 Utbildning vid folkskola, enhetsskola och grundskola
- 1 Utbildning vid realskola och flickskola
- 2 Utbildning vid yrkesskola eller motsvarande
- 3 Utbildning vid fackskola och gymnasium
- 4 Utbildning vid folkhögskola
- 5 Utbildning vid kommunal och statlig vuxenutbildning
- 6 Utbildning vid universitet och högskola
- 7 Utbildning inom företag, sk internutbildning
- 8 Utbildning vid AMU (arbetsmarknadsutbildning) eller på annat sätt i regi av Arbetsmarknadsstyrelsen
- 9 Utbildning vid studieförbund, korrespondensinstitut eller i facklig (motsvarande) organisations regi

Siffra 3 - Utbildningstid

- 0 Utbildning kortare än ett studieår
- 1 Utbildning omfattande ett men mindre än två studieår
- 2 Utbildning omfattande två men mindre än tre studieår
- 3 Utbildning omfattande tre men mindre än fyra studieår
- 4 Utbildning omfattande fyra men mindre än fem studieår
- 5 Utbildning omfattande fem men mindre än sex studieår
- 6 Utbildning omfattande sex eller fler studieår
- 7 Utbildning vid kvälls- eller deltidskurs av obekant omfattning
- 8 Utbildning vid kurs av obekant omfattning
- 9 Utbildning som ej är kodbar (--9)

(Studieår avser tiden vid fulltidsstudier. Halvfarts- eller deltidsstudier har omräknats till fulltidsstudier där så har varit möjligt.)

Regler vid kodningen

Kodningen skulle göras utifrån den information som återfanns i svaren på frågorna 17 och 18. Någon kontroll mot svar på andra frågor skulle ej ske om detta inte var direkt utsagt i svaret. I de fall man med svaret på t ex frågan om yrke (nr 3) också tyckt sig ha besvarat frågan om utbildning och ej uttryckt detta i sitt svar gavs alltså ingen kod.

Varje siffernivå i koden kan användas oberoende av de andra. Det har också varit grundregeln vid kodningen att inte utnyttja fler nivåer än svaret tillåter. Hela svaret skulle emellertid beaktas och fullständig kod skulle sättas om det utifrån en allmän kunskap om utbildningssystemet var fullt klart vilken utbildning som avsågs. Så har bl a en utbildnings normallängd kodats även om tidsuppgift saknas; t ex har "flickskolan" och "normalskolekompetens" givits koden 015 liksom "gymnasiet" och "studenten" givits koden 033.

Vidare har i princip varje upptagen utbildningsuppgift kodats. Undantag har emellertid gjorts när man både uppgivit en fullständig utbildning (examen eller motsvarande) och utbildningens olika delmoment eller delkurser (t ex fil kand med i examen ingående studiekurser) eller när samma uppgift förekommer flera gånger men uppenbarligen utgör en och samma utbildning (t ex språkkurs vid studieförbund där man förnyar sitt deltagande varje termin eller år). I dessa fall har endast en kod givits.

Kontroll av kodningen

Den person som utfört huvuddelen av kodningsarbetet deltog själv i arbetet med att konstruera och pröva kodningskategorierna. När dessa var fastlagda och väl instuderade så att inga bedömningsfel kunde urskiljas vid en kontroll på ett mindre slumpmässigt urval (5 %) genomfördes kodningsarbetet för huvudparten av de besvarade formulären. Svaren från deltagarna i den tidigare nämnda uppdateringsomgången samt sådana där en del tekniska problem föreläggat kodades något senare av andra personer.

I det urval av besvarade formulär som ingått i förarbetet fanns inte alla förekommande utbildningar och svarssätt representerade. Sådana problemfall togs därför under kodningen successivt upp till bedömning. För att säkerställa en så riktig bedömning som möjligt gjordes här ibland kontroller mot svar på andra frågor, ett avsteg från en av kodningsreglerna, dock aldrig så att svaren på andra frågor fått bestämma själva koden. Denna har alltid bestämts utifrån svaret på utbildningsfrågorna.

Kontroll av kodningen har gjorts dels stickprovsmässigt genom kontrollkodning av huvudkodaren själv (intra) och av andra personer (inter) och dels genom kritisk granskning och analys.

Intrabedömaröverensstämningen baserades på ett urval på ca 2,5 % omfattande 382 uppgifter om utbildning (item). För 90 % av dessa var koden densamma. Av de 10 % där skillnad förelåg gällde något över hälften skillnader i kodens tredje siffra. Vid kontroll av vilken av original- eller kontrollkodningen som var fel kunde konstateras att originalkodningen i de flesta fall (2/3) var den mest korrekta.

Interbedömaröverensstämningen baserades på ett urval om ca 1,25 % omfattande 197 uppgifter om utbildning. Här var koden densamma för endast 80 % av uppgifterna, men liksom ovan bestämdes de skilda till hälften av tredje siffran. Det kunde också konstateras att originalkodningen var den mest korrekta (8/10). Enligt dessa kontroller utgjorde således 3-4 % av originalkoderna rena fel, medan det rådde viss osäkerhet kring 6-7 %.

Utifrån ett urval om ytterligare 2,5 % omfattande 332 uppgifter om utbildning genomfördes en ingående granskning av kodningen. Härvid kunde konstateras att 91 % av koderna var helt korrekta medan 4 % utgjordes av rena fel. För återstående 5 % beror bedömningen på vilka krav man kan ställa på konsekvens och

noggrannhet i sådana här sammanhang. Felen här hänför sig nästan uteslutande till två delvis samverkande faktorer. Å ena sidan har inte respondentens hela svar på frågorna 17 och 18 beaktats till fullo och å den andra har kodaren visat en överdriven återhållsamhet vid tolkningen av svaret. Detta medför t ex att en i sig kortfattat beskriven utbildning får en ofullständig kod när den sedd i perspektiv av övriga uppgifter tämligen tveklöst kan identifieras (ca 2 %) eller att utbildning som egentligen utgör vuxenutbildning kodats som grundskola eller gymnasium (något under 1 %).

Resultat av kodningen av fråga 17

Efter kontrollen av kodningen har en del fel korrigerats. Dels sådana som påträffats under kontrollen och dels sådana som framkommit i samband med den jämförelse mot registerinformationen om utbildning som vi senare genomfört (jämför kapitel 3 och 4). Någon mer systematisk rättning har emellertid inte gjorts. De resultat vi redovisar i detta avsnitt baseras på informationen efter dessa korrigeringar.

I det representativa delmaterialet, femtondefödda, har 12 % av de som besvarat enkäten lämnat fråga 17 obesvarad, vilket huvudsakligen får tillskrivas frågans konstruktion. I frågan efterfrågades enbart utbildningar som genomgåtts efter folkskola eller grundskola och deltagare utan sådan utbildning skulle följaktligen inte besvara frågan.

För de 2 526 bland de femtondefödda som besvarat frågan har vi kodat 6 456 utbildningar, inklusive eventuell upptagen folk- eller grundskoleutbildning. Detta motsvarar i genomsnitt 2,5 utbildningar per svar. I hela materialet förekom en variation från 0 till 10 angivna utbildningar. I tabell 2 redovisas kodernas procentuella fördelning bland femtondefödda efter värdet i kodens andra siffra - utbildningsform. En fullständig redovisning av koderna i delmaterialet återfinns i bilaga 2.

Tabell 2. Koderna i fråga 17 fördelade efter värdet i kodens andra siffra - utbildningsform. Fördelning i % av samtliga kodade utbildningar bland femtondefödda.

Värde i utbildningsform	Siffernivå där information återfinns				Totalt	Andel (%) ofullständiga koder
	2	1 och 2	2 och 3	1, 2 och 3		
--		1,1	0,5	8,5	10,1	100
0		0,5		<u>1,1</u>	1,6	29
1		0,1		<u>12,5</u>	12,6	0
2	0,4	5,3	0,3	<u>17,3</u>	23,3	26
3	0,0	0,8	0,1	<u>16,0</u>	16,9	5
4	0,8	1,0	0,8	<u>0,8</u>	3,4	76
5	0,0	1,7	0,0	<u>1,2</u>	3,0	60
6	0,3	5,7	0,1	<u>12,7</u>	18,7	33
7	0,1	4,7	0,0	<u>1,7</u>	6,6	74
8	0,1	0,7	0,0	<u>0,4</u>	1,2	70
9	0,1	1,5	0,0	<u>0,9</u>	2,5	64
				Samtliga	100	35,4

Anmärkning: Understrukna koder är fullständiga, d v s rymmer information på samtliga tre siffernivåer.

De mest förekommande koderna återfinns för traditionella offentliga utbildningar som realskola/flickskola (1:12,6 %), fackskola/gymnasium (3:16,9 %), högskola (6:18,7 %) och yrkesskola (2:23,3 %) medan övriga kategorier förekommer mera sparsamt (1,2-6,6 %). De ofullständiga koderna utgör hela 35 % av vilka något över en tredjedel till lika delar härrör från yrkes- respektive högskolekategorin. Ofullständiga koder är emellertid vanligast i samband med AMS (8), intern- (7) och folkhögskoleutbildning (4). Över 70 % av dessa utbildningar har fått ofullständiga koder. Andelen ofullständiga koder är också hög för kategorierna kommunal vuxenutbildning (5:60 %) och studieförbund (9:64 %). Det är således de minst vanliga utbildningarna som varit svårast att ge fullständiga koder.

Tabell 3. Andelen (%) upprepade koder fördelade efter värdet i kodens andra siffra - utbildningsform. Fördelning bland femtondefödda.

Värde i utbildningsform	Totalt	Ofullständiga koder
-- (blankt)	12,8	12,8
0 Folk-/grundskola		
1 Real-/flickskola	0,1	
2 Yrkesskola	3,9	5,4
3 Fackskola/gymnasium	0,1	
4 Folkhögskola	0,9	1,2
5 Kom. vux.	4,1	3,4
6 Högskola	2,4	3,6
7 Internutbildning	12,2	13,0
8 AMS-utbildning	3,9	1,9
9 Studieförbund	8,8	8,7
Samtliga	3,9	7,7

Det förekommer relativt ofta att samma kod upprepas för samma individ. I tabell 3 redovisas andelen upprepade koder fördelade efter utbildningsform (kodens andra siffra). Vi kan här se att internutbildning och studieförbund är de mest upprepade koderna (ett mått på utbildningsaktivitet?). Vi kan också se att upprepningar är betydligt vanligare bland de ofullständiga koderna.

Kapitel 3

Sammanfattande kod för skolutbildning

Inledningsvis vill vi erinra om att elever födda 1948 normalt genomgick sin obligatoriska skola under den tid då försöksverksamhet med nioårig enhetsskola (med tre linjer i årskurs 9: y, a och g) pågick i vissa kommuner. Samtidigt fanns det traditionella skolsystemet med folkskola, realskola, praktisk realskola och flickskola kvar i andra kommuner, Inom de största städerna förekom de båda systemen vid sidan av varandra. I årskurs 6 år 1961 har vi skattat att ungefär en tredjedel av vårt undersökningsurval hörde till skolor med försöksverksamhet och två tredjedelar befann sig inom det traditionella skolsystemet.

På det som nu motsvarar gymnasieskolans stadium fanns det tre- och fyra-åriga allmänna gymnasier med latin-, real- och allmän linje samt fristående handelsgymnasier och tekniska gymnasier. Den tvååriga fackskolan hade börjat genomföras men nådde en mycket liten del av årskullen. Yrkesskolor av olika slag var ännu fristående. Gymnasier för vuxna etablerades i större utsträckning först f o m läsåret 1968/69 och har alltså i vår årskull endast kunnat tjäna som vuxenutbildningsanstalter i egentlig mening.

Den sammanfattande nivåkoden för skolutbildning bygger dels på individualstatistikregistrets SUN-kod (betecknas här SCB-IS), dels på enkätens modifierade SUN-kod (betecknas här LING-17). Först komprimeras de båda kodsystemen var för sig, sedan relateras de till varandra med den sammanfattande koden som slutprodukt.

Komprimering av SCB-IS

För en första överblick över materialet bildades kategorier baserade på senast registrerade utbildning i SCB-IS. Av tabell 4 framgår vilka kategorier som bildats av de ca 100 förekommande SUN-koderna, vilka SUN-koder de innefattar samt frekvensen i hela undersökningsurvalet med uppdelning enligt senast registrerade utbildning.

Denna indelning har använts i bortfallsanalysen (LING-rapport nr 1, sid 39-40) och redovisas där enligt kodens första siffra. Där har dock alla som tillhörde högskoleregistret tagits ut ur sina skolutbildningskategorier och lagts i en särskild kategori för högskola med beteckningen 81. Här har

de som kom att tillhöra kategori 81 lagts tillbaka i sina ursprungliga kategorier.

Tabell 4. Den första versionen av den komprimerade utbildningskoden enligt SCB-IS jämte frekvenser för senast registrerade utbildning i hela undersökningsurvalet

	SUN-koder	Frekvens
11 Särskola	028xx	15
12 Folkskola specialklass	0118x	96
21 Folkskola normalklass	01100	3433
22 Enhetsskola 9 y (motsvarande)	02220, 02060	768
23 Enhetsskola ej linje (motsvarande)	02299, 02099	401
31 Yrkesskola	93400	2105
32 Lantbruks- och skogsutbildning	73199, 73399	109
41 Enhetsskola 9 a (motsvarande)	02210, 02010	282
42 Enhetsskola 9 g	02200	570
43 Realskola allmän	02300	767
44 Realskola praktisk	02310-02380	213
45 Flickskola	031xx	196
51 Fackskola social	0300x	79
52 Fackskola ekonomisk	337xx	62
53 Fackskola teknisk	437xx	130
54 Sjöfartsutbildning, tandsköters- keutbildning	53199, 63500	13
61 Gymnasium latin + humanistisk	0400x, 0404x	299
62 Gymnasium allmän + samh.	0401x, 0403x, 04099	753
63 Gymnasium real + naturvet.	04029, 0405x	865
64 Gymnasium handel + ekonomisk	347xx	343
65 Gymnasium teknisk	447xx	335
71 Sjuksköterskeutbildning	65099	113
99 Tolkbar uppgift saknas		3

Sammanlagt 11 950

Anmärkning: Beteckningen motsvarande efter enhetsskola hänvisar till närmast motsvarande linjer inom grundskola enligt LGR 62. Inom gymnasiet har huvuddelen av individerna gått på gymnasiet enligt 1954 års stadga med latinlinje etc.

I det fortsatta utvecklingsarbetet visade sig koderna i tabell 4 problematiska av två skäl. Dels sammanfaller senast registrerade utbildning inte nödvändigtvis med högsta registrerade utbildning. En gymnasieutbildning kan t ex följas av en yrkesutbildning på lägre teoretisk nivå. Vidare skiljer koden inte mellan dem som påbörjat utbildning och dem som fullföljt den. Därför gjordes bl a följande modifikationer:

- 1) Yrkesutbildningskoderna 31, 32, 54 och 71 ersattes med koden för senast registrerade allmänutbildning, d v s någon av övriga koder i tabell 4. Koden kompletterades med en ytterligare siffra som angav om allmänutbildningen kombinerats med någon av nämnda yrkesutbildningar eller ej.
- 2) Allmänutbildningskoden kompletterades med årskurs för senast registrerade allmänutbildning. Genom detta blev det möjligt att skilja ut dem som enligt registret fullföljt från dem som inte fullföljt utbildningen i fråga.
- 3) Vid granskningen av resultaten från föregående moment visade det sig att kategori 21 (folkskola normalklass) innehöll elever som gått t o m årskurs 9, vilket tyder på 9-årig enhetsskola, och kategori 23 (enhetsskola ej linje) hade övervägande elever som ej registrerats efter årskurs 8. Det befanns angeläget att dela upp dessa elevgrupper i sådana med och utan teoretisk inriktning. Därför undersöktes vilka som i årskurs 8 hade betyg i tyska - här taget som kriterium på teoretisk studiegång och använt i den slutliga koden.

Förändringen av koderna för yrkesutbildning enligt mom. 1 ovan kom att avse 2 340 individer och resulterade i följande tillskott till olika allmänutbildningskoder.

12, 21, 23	Folkskola, enhetsskola ej linje	1110
22	Enhetsskola 9 y	201
41	Enhetsskola 9 a	151
42	Enhetsskola 9 g	252
43-45	Realskola, flickskola	521
51-53	Fackskola	27
61-65	Gymnasium	<u>78</u>
	Sammanlagt	2340

Det förekom också att de som hade fackskola eller gymnasium som senast registrerade utbildning hade deltagit i yrkesutbildning mellan sin grundutbildning och starten på den gymnasiala utbildningen. Sammanlagt återfanns 36 sådana individer i kategorin fackskola och 36 i kategorin gymnasium.

Kontrollen enligt mom. 2 ovan av årskurs för senast registrerade allmänutbildning resulterade i följande uppdelning mellan fullföljda och ej fullföljda utbildningar på olika nivåer. I antalen ingår de som överförts från yrkesutbildningskoderna.

	Fullföljt	Ej fullföljt
43-45 Realskola, flickskola	1311	386 (23 %)
51-53 Fackskola	245	53 (18 %)
61-65 Gymnasium	2329	344 (13 %)

Andelen som ej fullföljt stadiet eller försvunnit ur registret före avslutat stadium är som synes större för realskole- än för gymnasienivån, men detta kan delvis bero på att somliga tappats bort just vid övergången från näst högsta klassen i realskolan till fyraårigt allmänt gymnasium.

Det tredje momentet enligt ovan skilde ut 127 elever med tyska i årskurs 8 ur sammanlagt 5055 på de lägsta allmänutbildningsnivåerna, alltså en mycket liten del.

Den indelning som blev resultatet av dessa olika justeringar visas för hela undersökningsurvalet i tabell 5. Denna kategorisering är utförligare än den i tabell 4. Den har också resulterat i många mycket små undergrupper som i det fortsatta arbetet måste sammanföras. Men dessförinnan skall vi föra in utbildningsuppgifterna enligt svaren på enkätens fråga 17.

Komprimering av LING-17

Som beskrivits i kapitel 2 har enkätuppgifterna om genomgången utbildning kodats med en treställig kod. I nivåkoden för skolutbildning beslöt vi ta fasta på den andra kodsiffran, utbildningsform.

Tabell 5. Den andra versionen av den komprimerade utbildningskoden enligt SCB-IS jämte frekvenser för senast registrerade allmänutbildning i hela undersökningsurvalet.

Obligatorisk skola (ej 9 y - g) utan yrkesutbildning	
11 utan betyg i tyska i årskurs 8	3854
12 med betyg i tyska i årskurs 8	91
Obligatorisk skola (ej 9 y - g) följd av yrkesutbildning	
16 utan betyg i tyska i årskurs 8	1074
17 med betyg i tyska i årskurs 8	36
Nioårig skola t o m årskurs 9 utan yrkesutbildning	
21 9 y	768
22 9 a	282
23 9 g	570
Nioårig skola t o m årskurs 9 följd av yrkesutbildning	
26 9 y	201
27 9 a	151
28 9 g	252
Realskola (allmän och praktisk) samt flickskola	
31 ej fullföljd utan yrkesutbildning	300
32 realskola fullföljd utan yrkesutbildning	749
33 flickskola fullföljd utan yrkesutbildning	127
36 ej fullföljd, följd av yrkesutbildning	86
37 realskola fullföljd, följd av yrkesutbildning	362
38 flickskola fullföljd, följd av yrkesutbildning	73
Fackskola	
41 ej fullföljd utan yrkesutbildning	36
42 fullföljd utan yrkesutbildning	199
44 ej fullföljd, föregången av yrkesutbildning	10
45 fullföljd, föregången av yrkesutbildning	26
46 ej fullföljd, följd av yrkesutbildning	7
47 fullföljd, följd av yrkesutbildning	20
Gymnasium ej fullföljt	
56 samtliga linjer	344
Gymnasium fullföljt	
51 latin + hum	293
52 allmän + samh	692
53 real + naturv	815
54 handel + ekon	275
55 teknisk	254
Uppgift saknas	3
Sammanlagt	11 950

Anmärkning: Eleverna på gymnasiet ej uppdelade efter yrkesutbildning eller ej.

Tre av koderna för utbildningsform avsåg allmänutbildningar inom ungdomsskolan:

- 0 Folkskola, enhetsskola
- 1 Realskola, praktisk realskola, flickskola
- 3 Fackskola, gymnasium

Uppdelning mellan fackskola och gymnasium kunde i sin tur göras med hjälp av den tredje kodsiffran, utbildningstid, så att sammanlagt fyra nivå-kategorier erhöles.

För varje individ jämfördes koderna för angivna allmänutbildningar inom ungdomsskolan inbördes, och individen tilldelades en kod för högsta i enkäten angivna skolmässiga allmänutbildning. Eftersom fråga 17 var så formulerad att i princip endast utbildningar utöver folkskolan (grundskolan) skulle anges, saknas denna kod för inemot hälften av individerna.

Hos ca 75 % av de svarande förekom däremot en eller flera uppgifter om andra utbildningar, vilka enligt den ursprungliga treställiga kodens andra siffra hänförde sig till någon eller några av följande kategorier:

- 2 Yrkesutbildning
- 4 Folkhögskola
- 5 Kommunal vuxenutbildning
- 6 Högskola
- 7 Internutbildning
- 8 Arbetsmarknadsutbildning
- 9 Studiecirkklar, korrespondenskurser, fackliga kurser

Vid sammanfattningen av enkätens utbildningsuppgifter har som ett tillägg till koden för allmänutbildning för varje individ angetts vilken eller vilka av dessa kategorier som varit representerade.

Jämförelse mellan SCB-IS och LING-17

De koder som bygger på LING-17 finns givetvis endast tillgängliga för personer som uttagits till och senare besvarat enkäten och därmed går totalantalet ned från 11 950 till 6 290. I tabell 6 jämförs efter ytterligare sammanfattning den komprimerade utbildningskoden enligt SCB-IS (jämför tabell 5) med högsta allmänutbildning i ungdomsskolan enligt LING-17. Vid den ytterligare sammanfattningen har SCB-IS kategorierna flyttats om jämfört med tabell 5 så att deras placering bättre stämmer överens med den tänkta slutliga nivåindelningen. Bl a har de som ej full-

följt en utbildning placerats på nivån närmast under, t ex ej fullföljt gymnasium ihop med fullföljd fackskola.

Tabell 6. Jämförelse mellan den komprimerade utbildningskoden enligt SCB-IS och koden för allmänutbildning i ungdomsskolan enligt enkäten. Material: de som besvarat enkäten.

Nivå enligt SCB-IS		Nivå enligt LING-17					Summa
Ny	Tidigare *	Folk-skola, enhets.	Real-skola, (motsv.)	Fack-skola	Gymnasium	Ej uppgift	
1 a	11, 21	84	36	36	59	1520	1734
1 b	16, 26	31	21	22	22	476	572
2 a	12, 22, 31	23	51	19	68	199	360
2 b	17, 27, 36	10	16	13	6	112	157
3 a	23, 32, 33, 41	1	396	57	107	322	883
3 b	28, 37, 38, 44, 46	1	219	21	17	155	413
4	42, 45, 47, 56		4	169	155	39	367
5	51-55		3	2	1740	54	1799
Ej uppgift			1		1	2	4
Samtliga		150	747	339	2175	2879	6290

* Se definitioner i tabell 5

Vid en första granskning av tabell 6 förefaller överensstämmelsen mellan de båda koderna ganska dålig. Framför allt är det många som i enkäten uppgett en högre utbildning än som registrerats i SCB-IS. Detta sammanhänger med att en del individer tappats bort vid övergången mellan olika skolformer, men också med att vuxenutbildningar av olika slag kan ha ersatt ungdomsutbildningar som mellanled mellan olika nivåer. De som hör till de lägsta SCB-nivåerna har också, fullt i överensstämmelse med enkätfrågans formulering, underlåtit att nämna sin högsta skolmässiga allutbildning. Bilden blir lite tydligare om man som i tabell 7 ersätter de absoluta talen med procenttal inom respektive rader.

Tabell 7. Jämförelse mellan den komprimerade utbildningskoden enligt SCB-IS och koden för allmänutbildning i ungdomsskolan enligt enkäten. Material: de som besvarat enkäten.
I % av radsummer i tabell 6.

Nivå enligt SCB-IS (ny)	Nivå enligt Ling-17					Summa
	Folkskola, enhetsskola	Realskola (motsv.)	Fackskola	Gymnasium	Ej uppgift	
1 a	5	2	2	3	88	100
1 b	5	4	4	4	83	100
2 a	6	14	5	19	55	100
2 b	6	10	8	4	71	100
3 a	0	45	6	12	36	100
3 b	0	53	5	4	38	100
4	-	1	46	42	11	100
5	-	0	0	98	3	100
Ej uppgift	-	.	-	.	.	.
Samtliga	2	12	5	35	46	100

Överensstämmelsen är bäst för de båda extremerna enligt SCB-IS. Av gymnasiegruppen har 98 % angett gymnasium också i enkäten. Av folkskolegruppen har 5 % angett folkskola eller enhetsskola och 88 respektive 83 % inte lämnat uppgift om ytterligare allmänutbildning. Till fackskolegruppen hänförs åtskilliga som i SCB-IS ej kunnat följas längre än till näst högsta årskursen i gymnasiet men som i enkäten angett genomgått gymnasium. Kategori 3 enligt SCB-IS innehåller sådana som gått i 9 g och som vid en noggrann läsning av enkätfrågan inte behövde ange detta. Många avvikelser mellan register och enkät är alltså fullt förklariga.

Sammanfattande skolkod

Av våra två endast delvis sammanfallande bestämmingar av allmänutbildningens nivå måste vi nu göra en sammanfattande sådan. Vi har då valt att tillämpa följande principer:

- 1) De som saknar uppgifter i enkäten tilldelas den nivåkod de fått på grundval av senast registrerade allmänutbildning i SCB-IS. Detta kan i vissa fall leda till en underskattning av utbildningsnivån, eftersom det är uppenbart att somliga fallit ur registret före avslutad utbildning. För de stora grupperna med låg allmänutbildning kan dock frånvaro av uppgift i enkäten snarare uppfattas som en bekräftelse av SCB-IS koden.
- 2) För dem som har koder enligt både LING-17 och SCB-IS har den högre ur dessa koder tagits som slutlig nivåkod. Med få undantag har enkätuppgiften varit den högre, och den kan, om den varit dåligt specificerad i somliga fall ha lett till en viss överskattning.
- 3) För dem slutligen som fått samma kod enligt båda källorna har ju klassificeringen varit oproblematisk.

De tre principerna har tillämpats för följande andelar av samtliga svarande:

1. SCB-IS	46 %
2. Högst av SCB-IS och LING-17	12 %
3. SCB-IS = LING-17	42 %

Om ur den första gruppen borträknas de som tillhör utbildningsnivåerna 1 och 2 och som i princip inte skulle ange någon allmänutbildning i enkäten återstår i denna grupp 9 %, medan 37 % flyttar över till grupp 3 som växer till 79 %.

Det återstår att beakta våra enkätuppgifter om olika vuxen- och yrkesutbildningar. Deras frekvens visas i tabell 8. Talet 35 i första radens första kolumn anger att 35 % av dem, som enligt SCB-IS gått i folkskola (motsvarande) utan efterföljande yrkesutbildning, i enkäten har uppgett en yrkesutbildning av skolmässig art. Motsvarande andel för dem som redan enligt SCB-IS hade en yrkesutbildning uppgår till 84 %. Sådana skillnader mellan

a- och b-kategorierna enligt SCB-IS går igen på övriga nivåer och kan tas som tecken på överensstämmelse mellan de båda informationskällorna. Det är å andra sidan tydligt att många ytterligare genomgått yrkesutbildning, endera av annat slag än den som registrerats i SCB-IS eller efter denna registrerings upphörande. Ett mindre antal har underlåtit att nämna den i enkäten, och deras andel är större på högre än på lägre allmänutbildningsnivåer. Vid den slutliga klassificeringen behöver tillägg göras med hjälp av enkätdata.

Tabell 8. Frekvensen av vuxen- och yrkesutbildningar i viss a kategorier enligt SCB-IS. I % av radsummer i tabell 6.

	Utbildningar enligt LING-17						
	Yrkes- skola (2)	Folkhög- skola (4)	Komvux (5)	Högskola (6)	Intern- (7)	AMU (8)	Övriga (5)
1 a	35	7	7	7	12	4	7
1 b	84	8	6	9	10	1	6
2 a	31	7	13	26	17	4	7
2 b	80	7	6	33	10	3	6
3 a	32	5	10	23	16	3	6
3 b	76	5	7	28	11	2	4
4	22	5	7	39	12	1	5
5	8	1	2	82	9	1	3
Ej upp- gift	.				.		
Samtliga	34	5	6	36	12	2	5

Högskoleutbildning redovisas av 36 % bland samtliga svarande och av 86 % bland dem som genomgått gymnasium enligt SCB-IS. Den relativt höga förekomsten även i lägre SCB-IS kategorier får i första hand sättas samman med att koden högskola använts för alla utbildningar som enligt 1977 års högskoleordning tillhör högskolan. Många av dessa gjorde det inte när huvuddelen av vårt material genomgick sin utbildning. Ej heller har gymnasium utgjort erforderlig förutbildning för alla högskoleutbildningar vare sig före eller efter högskolereformen. Slutligen har åtskilliga på lägre SCB-IS nivåer

kompletterat sin allmänbildning efter registreringens upphörande. Förhållandet mellan de olika uppgifterna om högskoleutbildning behandlas närmare i kapitel 4 vid jämförelsen mellan enkät och högskoleregister.

Övriga yrkes- och vuxenutbildningar är var för sig ganska lite företrädade i materialet. Störst är frekvenserna för internutbildning inom myndigheter och företag, särskilt för de mellersta utbildningsnivåerna utan yrkesutbildning angiven i SCB-IS (16-17 %). Även kommunal vuxenutbildning redovisas något oftare av personer utan registrerad yrkesutbildning. Arbetsmarknadsutbildning har lägst frekvens, dock något högre än genomsnittligt bland personer i de lägsta utbildningskategorierna utan registrerad yrkesutbildning (1 a och 2 a med sammanlagt 80 personer eller 4 %).

I den slutliga sammanfattningen av utbildningskoderna i SCB-IS och LING-17 har vi till SCB-IS kategorierna med registrerad yrkesutbildning lagt dem som i enkäten redovisat yrkesutbildning (2) eller internutbildning (7). En annan underkategori har urskilts bestående av dem som redovisat folkhögskola (4) eller komvux (5) i enkäten. Den senare uppgiften tjänar huvudsakligen som en information om att deras allmänutbildning går utöver vad som redovisats från ungdomsskolan. De som har såväl yrkesutbildning enligt SCB-IS eller enkät som folkhögskola eller komvux har förts till en särskild underkategori. Denna uppdelning har genomförts även för dem som genomgått fackskola eller gymnasium. Uppgifterna om AMU och övrig utbildning har däremot lämnats utanför koden på grund av deras låga frekvens och obestämda innehåll. Enkätuppgifter om högskola tas om hand i högskolekoden. Skolkodens slutliga utformning visas i tabell 9.

Tabell 9. Den sammanfattande skolkoden för dem som besvarat LING-enkäten

1	Obligatorisk skola utan teoretisk inriktning	2116	
	11 enbart		782
	12 med yrkesutbildning		1030
	13 med allmän vuxenutbildning		122
	14 med bådadera		182
2	Obligatorisk skola med allmänteoretisk inriktning	344	
	21 enbart		74
	22 med yrkesutbildning		198
	23 med allmän vuxenutbildning		32
	24 med bådadera		40
3	Realskola, flickskola, 9 g	1215	
	31 enbart		324
	32 med yrkesutbildning		702
	33 med allmän vuxenutbildning		84
	34 med bådadera		105
4	Fackskola	382	
	41 enbart		149
	42 med yrkesutbildning		175
	43 med allmän vuxenutbildning		34
	44 med bådadera		24
5	Gymnasium	2231	
	51 enbart		1697
	52 med yrkesutbildning		447
	53 med allmän vuxenutbildning		65
	54 med bådadera		22
9	Ej uppgift	2	
Samtliga			6290

I hela materialet har ungefär hälften redovisat endast allmänutbildning på respektive nivå (eventuellt följt av de utbildningar som i detta sammanhang ej beaktats, kategorierna 6, 8 och 9). Inemot hälften har också angett en yrkesutbildning, i några fall i kombination med en allmän vuxenutbildning. Dessa andelar skiljer sig emellertid avsevärt mellan olika nivåer. Den högsta andelen av yrkesutbildningar återfinns på nivåerna 2 och 3 (omkring två tredjedelar av samtliga svarande). Lägst är den för de gymnasieutbildade, bland vilka i gengäld högskoleutbildningar redovisas av en stor andel (jämför kapitel 5). Eftersom det sammanlagda materialet av svarande är sammansatt enligt tre olika urvalsprinciper spar vi dock de närmare kommentarerna till fördelningen på skolkoder till kapitel 5, där skol- och högskolekoder sammanförs för varje urval för sig.

Kapitel 4

Sammanfattande kod för högskoleutbildning

Elever födda 1948 kunde med normal studiegång påbörja universitetsstudier tidigast ht 1967, vid 19 års ålder. Under det dryga decennium som passerat sedan dess har högskolan genomgått en kraftig förändring, både kvantitativt och kvalitativt. Successivt ändrade behörighetsregler har öppnat delar av den akademiska utbildningen för nya studerandegrupper och en utveckling har skett mot alltmer direkt yrkes- eller arbetsmarknadsanpassade utbildningar.

Den kanske största förändringen kom med 1977 års högskoleordning där högskolan vidgades till att omfatta en rad utbildningar som tidigare legat utanför den. Flertalet av dessa utbildningar är bristfälligt eller inte alls täckta av den registerinformation (SCB-H) vi förfogar över varför sådana utbildningar, påbörjade kanske så tidigt som 1966, inte finns registrerade. Bland dem som besvarat enkäten var 2304 registrerade i SCB-H. Av dessa saknade 263 kod för högskolestudier i LING-17. Detta hade emellertid 282 som ej ingick i SCB-H. Vid inledande kontroller av informationen om högskoleutbildning fann vi därtill att man på sina håll uppgivit utbildning som tydde på högre examina än som fanns registrerade eller studier med annan inriktning än man skrivits in under.

Före konstruktionen av koden för högskoleutbildning måste därför registerinformationen kompletteras och korrigeras utifrån uppgifterna i LING-17. Först redovisas därför detta arbete varefter konstruktionen av den sammanfattande utbildningskoden presenteras.

Uppdatering av informationen om högskolestudier

Jämförelsen av informationen om högskoleutbildning i SCB-H och LING-17 har skett genom matchning av uppgifter på datamaskinell väg och genom jämförelser via datautskrifter samt i mer komplicerade fall, vilka varit många, med hjälp av frågeformulären i sin helhet.

Med utgångspunkt i SCB-H har ett speciellt register (LING-H) skapats där korrigeringar och kompletteringar införts. Informationen om inskrivning och examen i SCB-H har förenklats och kompletterande information har lagts upp parallellt med utnyttjande av samma förenklade kod. Variablerna i det

nya registret presenteras nedan och den kod som använts jämte dess översättning från variablerna i SCB-H återfinns i bilaga 3.

Variabler i LING-H (Inskrivning 1 och 2 samt Examen 1 och 2 har sitt ursprung i SCB-H, övriga är tillägg utifrån LING-17)

Individvariabler för identifikation

Inskrivning 1 - första inskrivning t o m vt 1977

1:a Examen 1 - första examen t o m vt 1977

2:a Examen 1 - andra "-

3:e Examen 1 - tredje "-

Inskrivning 2 - första inskrivning f o m ht 1977

1:a Examen 2 - första examen f o m ht 1977

2:a Examen 2 - andra "-

3:e Examen 2 - tredje "-

Studiefak 3 - studier med annan inriktning än de under Inskrivning 1 och 2 vilka ej upptagits som avslutade med en examen

Studiefak 4 - "-

Studiefak 5 - "-

1:a Examen 3 - första examen utöver övriga examina

2:a Examen 3 - andra "-

3:e Examen 3 - tredje "-

Totalt omfattar LING-H 2580 individer som besvarat enkäten. Av dessa är 276 ej registrerade i SCB-H och återfinns därför endast i den kompletterande delen.

Förändringar av uppgifter i SCB-H

Information om inskrivning betyder inte att man också har studerat vid högskola. Denna uppgift har i detta skede därför kvarstått oförändrad men kompletterats i de fall man dokumenterat studier med annan inriktning. Däremot har examensuppgift i SCB-H korrigerats om den framstått som oriktig. Bara ett fåtal sådana har påträffats - en civilekonomexamen och en läkarexamen har strukits, liksom tre okända examina och tre journalister har blivit klassificerade som akademiska journalister. Ett trettiotal oklart definierade examina, registrerade f o m ht 1977 har identifierats och ett antal dubbelbokförda har strukits.

Klasslärarutbildningar registrerades t o m vt 1977 endast under variabeln inskrivning och information om examen saknas. Här har vi kompletterat informationen och kunnat registrera 180 examinerade klasslärare av de 184 inskrivna.

Kompletterande uppgifter i LING-H

Innehållet i den kompletterande delen av LING-H har sammanfattats i tabell 10. Kategorien akademisk utbildning rymmer i stort utbildningar enligt den äldre studieordningen, lärarkategorin rymmer samtliga lärare utom förskollärare vilka tillsammans med fritidspedagoger och fritidsledare bildar en särskild kategori. Bland vårdutbildningar återfinns sjuksköterske-, laboratorieassistent-, sjukgymnast- och andra vårdutbildningar på motsvarande nivåer.

Tabell 10. Kompletterande information om högskoleutbildning i LING-H.

Typ av utbildning	Examina		Studier utan examen	
	Samtliga	Ej reg. i SCB-H	Samtliga	Ej reg. i SCB-H
akademisk utbildning	89		101	14
lärarutb.	140	29	25	1
förskollär	132	71	9	2
vårdutb.	320	214	23	7
övriga utb.	34	20	20	11
Totalt	715	334	178	35

Vi har här registrerat 715 examina av vilka 12 % är av mer traditionellt akademiskt slag medan ca 75 % är sådana som först med 1977 års studieordning räknas till högskolan (kan ej direkt utläsas ur tabellen). Nästan hälften (47 %) av de här registrerade examina hänför sig till deltagare som ej tidigare registrerats i SCB-H och det är då uteslutande fråga om examina vilka är nya inom högskolan. Ett mindre antal (14 st) av de tidigare ej registrerade har emellertid redovisat studier av mer traditionellt akademiskt slag och då huvudsakligen vid humanistisk eller samhällsvetenskaplig fakultet.

Konstruktion av nivåkod för högskoleutbildning

Den sammanfattande koden för högskoleutbildning har sin grundläggande struktur utifrån en tämligen fingraderad indelning av äldre och nyare högskoleexamina.

Akademiska studier behöver nu inte avslutas med examen för att utgöra allmän-teoretisk utbildning av värde. För att ta hänsyn också härtill har vi utifrån LING-17 bl a skapat en parallell indelning utifrån utbildningskodens tredje siffra (utbildningstid) vilken fått benämningen Studietids-nivå.

Den närmare beskrivningen av dessa indelningar görs i de närmast följande avsnitten, varefter den slutliga utbildningskoden redovisas jämte det bidrag de olika utgångsvariablerna givit till den.

Nivåindelning av högskoleexamina

Vid indelningen av högskoleexamina efter allmän-teoretisk nivå har hänsyn tagits till såväl förkunskapsnivå som till utbildningens innehåll och omfattning. Som tidigare framhållits har högskoleutbildningen förändrats i samtliga dessa avseenden under den tid som här avses. Av registerinformationen (SCB-H och LING-H) går ej att med säkerhet avgöra vad som gäller i varje enskilt fall - speciellt då vad beträffar examina registrerade före höstterminen 1977 eller i den kompletterande delen av LING-H. De villkor som gällde för majoriteten inom respektive examenskategori i materialet har därför tagits som utgångspunkt. I flertalet fall har detta varit utbildningssystemet under 1970-talets första hälft.

Utgångspunkten för nivåindelningen har tagits i skattningar av å ena sidan de allmän-teoretiska studiernas omfattning inom respektive utbildning uttryckt i nuvarande poängsystem och å den andra förkunskapsnivån vilken uttryckts med hjälp av nu gällande terminologi där allmän behörighet för högskolestudier motsvarar tvåårig gymnasieskola:

1. Grundskola
2. Allmän behörighet för högskolestudier utan eller med enstaka specificerade krav på teoretiska ämneskunskaper på denna nivå - låg teoretisk nivå.
3. Allmän behörighet för högskolestudier med ett flertal specificerade krav på denna nivå - medelhög teoretisk nivå.
4. Allmän behörighet för högskolestudier med specificerade krav på högre teoretisk nivå (treårig teoretisk gymnasielinje) - hög teoretisk nivå.

Tabell 11. Nivå för högsta examen. Indelning och fördelning bland svarande i LING-H (antalet förekommande enskilda högsta examina är angivna inom parentes vid respektive examen).

Examensnivå		Förkunskapskrav med avseende på allmänteoretiskt innehåll				Allm teoretiska studier, omf studiepoäng
värde	antal	1. Grundskola	Allmän behörighet med		4. Hög teor nivå	
			2. Låg teor nivå	3. Medelhög nivå		
1	10	Konstfacksk (7) Konsthögsk (2) Musikhögsk (1)	YTH (3)			- 40
2	75	Sjukgymnast (18) Sjuksköterska (39) Social serv 1 (6) Arbetsterapeut (9)	ADB (3) Yrkes/övningslärare (30) Förskollär (95) Fritidsped (24) Fritidsled (8) Sjökapt/inq (14)	Lantmästare (5) Gymnastiklär (24) Vårdlärare (15)	Odont kand (1) Receptarie (18) Journalist (8)	40 - 60
3	324	Lab ass (29) Sjuk, vidare (121)	Socialped (1) Bibliotekarie (3)	Lågstadielär (109)		60 - 80
4	157			Mellanst lär (123)	Akadem sekr Logoped (1) Med kand (4) Vet kand Krigshögsk (1)	80 - 100
5	150					
6	6			Socionom (117)	Hälsovårdsinsp (3) Farm kand	100 - 120
7	120				Fil kand/mag (360) Civ ekonom (88) Akad bibliotek (9) Akad journalist (2)	120 - 140
8	459					
9	328				Teol kand (10) Jur kand (46) Farm mag (1) Tandläkare (25) Ämneslär/SYO (114) Civiling (132)	140 - 160
10	117				Psykolog (19) Läkare (76) Veterinär (4) Jägmästare (4) Agronom (8) Apotekare (6)	160 - 240
11	17				Fil doktor (9) Med doktor (7) Tekn doktor (1)	240 -
Tot		1763				

Indelningen presenteras i tabell 11 där ett försök har gjorts att beskriva både vilka examina som förts till respektive nivå och utgångspunkterna för inplaceringen. Därtill framgår indelningens fördelning bland samtliga med examen i LING-H. Nivåkoden omfattar i sina lägre nivåer huvudsakligen korta yrkesutbildningar av närmast gymnasial karaktär för att via medellånga utbildningar och en del lägre akademiska delexamina sluta i examina på akademisk grundnivå och högre akademiska examina. På de lägre nivåerna dominerar traditionellt kvinnliga utbildningar och på de högre traditionellt manliga.

Totalt omfattas 1763 av de 2580 (68 %) som ingår i LING-H. Fördelningen har bimodal karaktär men är inte symmetrisk. En del av denna ojämnheter beror uppenbarligen på att indelningen endast tar hänsyn till högsta examen. Vissa examina på lägre nivåer föregår högre examina som delexamina medan andra i praktiken utgör yrkesutbildning utöver mer allmänna akademiska examina på högre nivå. Speciellt tydliga blir dessa effekter på den sjätte nivån där endast 6 individer återfunnits. Medicinsk och veterinärmedicinsk kandidatexamen utgör delexamina medan akademisk sekreterarexamen och logopedexamen vanligen föregåtts av en filosofie kandidatexamen vid humanistisk fakultet.

Studietidsnivå

Indelningen av studietid avser studier inom högskolan som motsvarar utbildning vid filosofisk fakultet. Yrkesutbildningar eller examina utan sådana inslag har ej medtagits och där de förekommer har en skattning gjorts av deras omfattning.

I princip har utgångspunkten utgjorts av en summering av utbildningstiden (tredje siffran) för högskoleutbildningar i LING-17, där samtliga koder har medtagits förutom de inom undervisnings- och vårdsektorerna (värde 2 respektive 6 i kodens första siffra, utbildningsområde). Summeringen har föregåtts av en översättning av koden (jämför sidan 11) i termer av år enligt följande:

0 - 0,5 år	3 - 3,0 år	6 - 6,0 år
1 - 1,0 år	4 - 4,0 år	7, 8, 9, 0,0 år
2 - 2,0 år	5 - 5,0 år	

Korrigerig av summerad studietid har därefter skett genom reduktion för de med sådana utbildningar som täcks av ovanstående definition men där de allmänteoretiska inslagen annars kommit att överskattas:

Social-, journalist- och bibliotekshögskola samt ADB och akademisk sekreterarutbildning har minskats med 1 år.

Fritidsledare- och socialpedagogutbildning har minskats med 2 år.

Social servicelinje har minskats med 3 år.

Därtill har tolv personer med mycket speciella utbildningar tilldelats värden utifrån en rent individuell bedömning.

I ett särskilt steg har så summerad studietid ökats för examinerade låg- och mellanstadielärare med 1,0 respektive 1,5 år (undervisningssektorn ingick ej i den ursprungliga definitionen). Härefter har studietiden indelats i nivåer som skall motsvara indelningen av examina med avseende på allmänteoretisk studienivå (se tabell 12).

Tabell 12. Studietidsnivå. Indelning och fördelning bland svarande i LING-H.

Studietid	Studietidsnivå	Antal
0,0 år	0	1294
0,5	3	121
1,0	4	265
1,5	5	185
2,0	6	105
2,5	7	26
3,0 - 4,0	8	488
4,5 -	9	96
Totalt		2580

Variabeln Studietidsnivå har värden över 0 för 1286 personer (50 %) och har också den en bimodal karaktär med en viss dominans för de lägre nivåerna vilket delvis torde förklaras av samma förhållanden som Examensnivå. Här tillkommer emellertid det förhållandet att värdena huvudsakligen baseras på uppgifter i enkäten (LING-17) där noggrannheten eventuellt varierar något med utbildningens längd och karaktär.

Personer med dokumenterade studier inom utbildningar som motsvarar filosofisk fakultet men där vi saknar information om examen eller studietid har därtill generellt placerats i nivå 4 (arbetsvariabeln Studiefaksnivå). Detta förfaringssätt gör det möjligt för oss att i koden räkna dem till högskolestuderande men innebär givetvis en grov placering. Stickprovs-kontroller mot formulären har dock givit intrycket att detta är en tämligen god skattning för flertalet. Ytterligare 204 personer placerades härigenom på nivå 4 i slutliga koden.

Sammanfattande högskolekod

Sammanfattande kod för högskoleutbildning (högskolekod) som utgör en nivåindelning av allmän-teoretiska studier inom högskolan fastställdes genom en jämförelse mellan de tre variabler vi tidigare beskrivit: Examensnivå, Studietidsnivå och Studiefaksnivå. Det högsta av värdena i någon av dessa variabler utgör grunden för inplaceringen i slutnivå. Resultatet av denna jämförelse presenteras i tabell 13 där också framgår i vilken utsträckning de olika utgångsvariablerna bestämt inplaceringen i slutnivå.

Tabell 13. Sammanfattande kod för utbildning på högskolenivå. Fördelning bland svarande i LING-H.

Högskolenivå	Frekvens totalt	Högskolekod bestämd av		
		Examens-nivå	Studietids-nivå	Studiefaks-nivå
0	341			
1	8	8		
2	66	66		
3	405	305	100	
4	457	135	117	204
5	134	122	12	
6	81	5	76	
7	115	104	11	
8	478	433	46	
9	361	328	33	
10	117	117		
11	17	17		
Totalt	2580	1641	395	204

Tabell 14. Sammanfattande kod för utbildning på högskolenivå. Fördelning efter värde i utgångsvariablerna - Examensnivå samt Studietidsnivå i kombination med Studiefaksnivå bland svarande i LING-H.

Examens- nivå	Studietids- och Studiefaksnivå								Totalt
	0	3	4	5	6	7	8	9	
0	341	96	305	4	43		26	2	817
1	8		1	1					10
2	66	4	2		3				75
3	299	6	13	1	4		1		324
4	35	5	95	6	12	1	3		157
5	21		3	98	14	9	3	2	150
6	2			3		1			6
7	48		32	3	17	4	13	3	120
8	111	2	8	2	3		307	26	459
9	146	8	10	3	4	1	125	31	328
10	12			57	5	10	5	28	117
11	1			7			5	4	17
Totalt	1090	121	469	185	105	26	488	96	2580

Det är i första hand examen som bestämmer inplacering i slutnivå.

I det intervall (3-9) där också de andra variablerna är aktuella svarar examensnivå för 71 % och studietid för 20 % av placeringarna i slutnivå. På slutnivå 4 vilken vi betraktar som den lägsta nivån för egentliga högskolestudier (jämför kapitel 5) svarar variabeln Studiefaksnivå för (45 %) av placeringarna. Examensnivån har i tabell 14 korsats med de båda övriga variablerna. Där framträder relationen mellan utgångsvariablerna tydligare. Bland de 1013 som har värden i både Examens- och Studietidsnivå är det tämligen god överensstämmelse i information. Det råder här full överensstämmelse för 53 % och i intervallet närmast (markerat i tabellen) återfinns ytterligare 26 %. För 12 % (123) av de med examensnivå har slutnivån blivit högre med hjälp av Studietidsnivå. Det är emellertid för dem utan någon examen som de båda andra variablerna har mest att betyda. För 476 personer (58 % av dem utan examen) har slutnivå bestämts enbart med deras hjälp.

Kapitel 5

Sambandet mellan skolkoder och högskolekoder

På var sina vägar har vi i kapitel 3 kommit fram till en skolkod och i kapitel 4 till en högskolekod som sammanfattar den information vi haft tillgänglig i tre olika källor (jämför kapitel 2). Det återstår nu att sammanföra dessa båda koder och studera hur de förhåller sig till varandra. Vi börjar därvid med det material som är mest representativt för årskull 1948, de femtondefödda, för att sedan mer kortfattat beskriva också de två övriga urvalen.

Tabell 15. Sambandet mellan skolkod och högskolekod bland femtondefödda.

Skolkod	Högskolekod											Samtliga	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		11
11	460												460
12	557	1	1	7	2				1				569
13	47		1	6	2	2		1					59
14	80		4	10	4			1					99
21	28												28
22	88		2	8	4			1					103
23	11				1								12
24	14		2	2	2	1		1					22
31	114		1	8	4	1	1		1				130
32	289		6	36	5		1			2			339
33	18			5	2				2				27
34	37		1	5	4						1		48
41	49			4	4	2	1		1	1			62
42	57			10	4		2						73
43	7			1	1			1	2				12
44	5		1	2					1				9
51	116		5	30	82	33	19	25	141	110	35	8	604
52	75	1	3	25	29	1	5	5	25	11	1		181
53	7		1		6				2	3	2		21
54	5			3	4	1							13
Samtliga	2064	2	28	162	160	41	29	35	176	127	39	8	2871

I tabell 15 ges frekvensfördelningen för de båda koderna i kombination. Av utrymmesskäl anges endast kodnumren i tabellen. För kategoriernas definitioner hänvisas till tabell 9 (skolkod) och tabell 13 (högskolekod). Tabell 15 skall i det följande sammanfattas på olika sätt. Redan en allmän granskning ger vid handen att de högsta frekvenserna är anhopade i kolumnen längst till vänster (högskolekod 0), där framför allt de återfinns som lämnat skolsystemet utan gymnasium och inte heller har genomgått någon högskoleutbildning. Därefter finns höga frekvenser i tabellens nedersta sektion (skolkoderna 51-54), där de gymnasieutbildade sprider sig över olika högskoleutbildningar. Sådana anhopningar är att vänta i ett hierarkiskt utbildningssystem, där högskoleutbildning följer på den mest omfattande studiegången inom skolsystemet. Intressantare är därför förekomsten av högskoleutbildningar bland dem som stannat på lägre skolnivåer. Men även inom detta fält är det åtskilliga högskoleutbildningar som reguljärt har eller haft lägre behörighetskrav för inträde. De helt okonventionella studiegångarna inskränker sig därför till ett litet antal.

Skolkodens första siffra anger nivån för allmänutbildande skolgång. Som angetts i kapitel 3 har de som enligt våra uppgifter påbörjat men inte fullföljt skolgången inom en viss nivå tilldelats koden för den närmast lägre nivån, t ex ofullständigt gymnasium fackskolekod. I tabell 16 visas den procentuella fördelningen på olika skolnivåer.

Tabell 16. Den procentuella fördelningen på nivåer enligt skolkoden (femtondefödda).

	%
1 Obligatorisk skola utan teoretisk inriktning	41
2 Obligatorisk skola med allmän-teoretisk inriktning	6
3 Realskola, flickskola, 9 g	19
4 Fackskola	5
5 Gymnasium	<u>29</u>
Samtliga	100

De största frekvenserna finns i fördelningens extremer - obligatorisk skola utan teoretisk inriktning (41 %) respektive gymnasium (29 %). Sistnämnda andel är högre än examensstatistikens frekvens för årskullen vilket torde sammanhånga med att gymnasienivån har högre svarsfrekvens i enkäten än de lågutbildade (jämför LING-1).

Skolkodens andra siffra anger förekomsten av tilläggsutbildningar av icke högskolemässig art. Yrkesutbildning avser yrkesskola och olika internutbildningar. Vuxenutbildning avser folkhögskola och kommunal vuxenutbildning. I tabell 17 anges fördelningen efter tilläggsutbildningar på olika nivåer enligt skolkodens första siffra.

Tabell 17. Den procentuella förekomsten av tilläggsutbildningar på olika nivåer enligt skolkoden (femtondefödda).

Andra siffran enligt skolkoden	Nivå enligt skolkoden					Samtliga
	1	2	3	4	5	
1 Ingen tilläggsutbildning	39	17	24	40	74	45
2 Yrkesutbildning	48	62	62	47	22	44
3 Vuxenutbildning	5	7	5	7	3	4
4 Yrkes- och vuxenutbildning	8	13	9	6	2	7
Samtliga	100	100	100	100	100	100

Något mer än hälften av de femtondefödda har tilläggsutbildningar av nämnda slag. Vanligast är yrkesutbildning, och sådan anges framför allt på nivåerna 2 och 3 - de allmäntheoretiska utbildningarna under fackskolenivå. Skolformerna på nivåerna 1 och 4 kan i sig rymma yrkesutbildande moment, vilket kan förklara den lägre frekvensen i dessa grupper. Tilläggsutbildningarna är förhållandevis ovanliga på gymnasienivån, men där kommer istället högskoleutbildningen in.

Den tolvgradiga högskolekoden har många kategorier med låga frekvenser och därför sammanfattas indelningen i fem nivåer i tabell 18.

Tabell 18. Den procentuella fördelningen på nivåer enligt högskolekoden (femtondefödda).

	%
0 Ingen eftergymnasial utbildning	72
1-3 Korta yrkesinriktade utbildningar	7
4-6 Medellånga utbildningar utan akademisk examen	8
7-9 Akademiska grundexamina	12
10-11 Högre akademiska examina	1
Samtliga	100

Uppgift om genomgången utbildning på de nivåer som numera omfattas av högskolebegreppet förekommer hos 28 % av de femtondefödda - också det troligen en viss överskattning i förhållande till hela årskullen på grund av variationerna i enkätens svarsfrekvens. Universitetsexamina på mer än förberedande nivå förekommer hos 13 %. Medellånga utbildningar av typ klasslärare förekommer hos 8 %, medan de utbildningar, företrädesvis för yrken inom sjukvård och barnomsorg, som hänförts till kategorierna 1-3 (7 %) låg utanför högskolebegreppet vid den tidpunkt då vår årskull normalt påbörjade sin eftergymnasiala utbildning.

Sambandet mellan skolnivå och högskolenivå belyses i tabell 19, som ges i två varianter - en där procenttalen beräknats utifrån skolnivåer, en annan där de beräknats utifrån högskolenivåer.

Tabell 19. Sambandet mellan nivåer enligt skolkod och högskolekod (femtondefödda).

a) Högskolenivåer i procent inom skolnivåer

Nivå enligt högskolekoden	Nivå enligt skolkoden					Samtliga
	1	2	3	4	5	
0	96	85	84	76	25	72
1-3	3	9	11	11	8	7
4-6	1	5	3	9	22	8
7-9	0	1	1	4	39	12
10-11	-	-	0	-	6	1
Samtliga	100	100	100	100	100	100

b) Skolnivåer i procent inom högskolenivåer.

Nivå enligt skolkoden	Nivå enligt högskolekoden					Samtliga
	0	1-3	4-6	7-9	10-11	
1	55	16	4	1	-	41
2	7	7	3	1	-	6
3	22	32	8	1	2	19
4	6	9	6	2	-	5
5	10	35	78	95	98	29
Samtliga	100	100	100	100	100	100

På skolnivå 1 saknar 96 % högskolemässig utbildning i den mening som används här. På nivå 5 har hela 75 % sådan och 45 % återfinns bland dem med akademiska examina av traditionellt slag. Frekvenserna för högskolekoderna 1-3, för vilka som regel grundskola är behörighetsgivande, tyder på att man ofta väljer dessa utbildningar utifrån högre allmänutbildningsnivåer än vad som krävs. De avrundade procenttalen 0 för kombinationen skolnivå 1, högskolenivå 7-9 och skolnivå 3, högskolenivå 10-11 döljer tre respektive en person, vilka har gått en mycket okonventionell studiegång.

Det alternativa sättet att räkna procenttal (tabell 19 b) fäster uppmärksamheten delvis på andra förhållanden, t ex att högskolenivåerna 1-3 i stor utsträckning rekryteras från realskola och flickskola och att mer än 95 % av dem med akademiska examina kommer från fullständigt gymnasium.

Även skolkodens andra siffra som avser tilläggsutbildningar av typ yrkes- och vuxenutbildning på gymnasial nivå är relaterad till fördelningen på högskolekoder, vilket visas i de olika delarna av tabell 20. Uppdelningen har gjorts efter skolnivå eftersom sambanden gestaltar sig olika på olika nivåer.

Tabell 20. Sambandet mellan förekomsten av tilläggsutbildningar och nivåer enligt högskolekod (femtondefödda).

a) Skolkodens nivå 1

Nivå enligt högskolekoden	Andra siffran enligt skolkoden			
	1	2	3-4	Samtliga
0	100	98	78	96
1-3	-	1	13	3
4-6	-	0	5	1
7-9	-	0	1	0
10-11	-	-	-	-
Samtliga	100	100	100	100

b) Skolkodens nivåer 2-4

Nivå enligt högskolekoden	Andra siffran enligt skolkoden			
	1	2	3-4	Samtliga
0	87	84	71	83
1-3	6	12	15	11
4-6	6	3	8	5
7-9	1	1	5	1
10-11	-	-	1	0
Samtliga	100	100	100	100

c) Skolkodens nivå 5

Nivå enligt högskolekoden	Andra siffran enligt skolkoden			
	1	2	3-4	Samtliga
0	19	41	35	25
1-3	6	16	12	8
4-6	22	19	32	22
7-9	46	23	15	39
10-11	7	1	6	6
Samtliga	100	100	100	100

På den lägsta skolnivån (tabell 20 a) är ju högskoleutbildningarna ovanliga. Där de finns förekommer de framförallt hos dem som i tillägg till icke-teoretisk obligatorisk skola angett folkhögskola eller kommunal vuxenutbildning och som därigenom i realiteten uppnått en högre allmänutbildningsnivå än vad första siffran anger. Däremot ger yrkesutbildningar enbart inte nämnvärt tillskott till högskolefrekvensen. Samma förhållande kan iakttas för mellannivåerna 2-4, där de som har genomgått vuxenutbildning har betydligt större högskolefrekvenser, nu även på de högsta nivåerna. Däremot går sambanden i motsatt riktning för de gymnasieutbildade, hos vilka yrkes- eller vuxenutbildning snarast fungerat som ett alternativ till högskolestudier. De samband som här påvisats tyder på att man vid användningen av skolkoden bör utnyttja båda kodsiffrorna, eftersom olika kombinationer avspeglar olika utbildningsfrekvenser på stadiet mellan obligatorisk skola och högskoleutbildningar.

Högskolekoden är som beskrevs i kapitel 4 resultat av en jämförelse mellan nivån på högsta examen (Examensnivå) och skattningar av de akademiska studiernas omfattning (Studietidsnivå och Studiefaksnivå) där man erhölet av värdena på dessa variabler som var högst. I tabell 21 redovisas i vilken utsträckning de olika utgångsvariablerna bestämt slutlig högskolenivå för olika skolnivåer. På grund av låga frekvenser för en del kategorier har här en sammanslagning av skolnivåer gjorts som avviker från de tidigare.

Tabell 21. Sambandet mellan skolnivå och grunden för erhållen högskolekod (femtondefödda).

Högskolekod bestämd av	Skolnivå				Samtliga
	11-31	32-44	51	52-54	
Examensnivå	86	76	77	56	74
Studietidsnivå	7	18	16	30	17
Studiefaksnivå	7	6	7	13	8
Högskolekod	100	100	100	100	100

För de flesta (74 %) svarar Examensnivå för erhållen högskolekod men dess betydelse avtar markant med skolnivån medan de andra utgångsvariablernas betydelse ökar. Detta ger en antydning om att det främst är de med högre skolutbildning som ägnar sig åt mer fria akademiska studier och att högskolestudier för de med lägre skolutbildning huvudsakligen utgörs av mer målinriktade yrkesutbildningar.

Slutligen har frekvenserna för olika kombinationer av skolkod och utbildningskod beräknats och sammanfattats i tabellerna 22 och 23 för de båda övriga material som beskrevs i kapitel 1, nämligen material A där de lägsta intelligensnivåerna och de högre socialgrupperna utesluts och material B som omfattar samtliga högskolestuderande.

Tabell 22. Samband mellan skolkod och högskolekod inom material A

Nivå enligt högskolekoden	Nivå enligt skolkodens första siffra					Samtliga
	1	2	3	4	5	
0	1299	217	771	224	349	2860
1-3	36	33	107	33	86	295
4-6	12	5	40	19	236	312
7-9	6	6	10	9	391	422
10-11	1	-	1	-	38	40
Samtliga	1354	261	929	285	1100	3929

Tabell 23. Sambandet mellan skolkod och högskolekod bland svarande i högskolematerialet.

Nivå enligt högskolekoden	Nivå enligt skolkodens första siffra					Samtliga
	1	2	3	4	5	
0	67	26	52	30	166	341
1-3	67	38	154	47	173	479
4-6	30	17	54	34	537	672
7-9	10	6	19	17	902	954
10-11	1	1	2	-	130	134
Samtliga	175	88	281	128	1908	2580

Delvis sammanfaller ju dessa material med de femtondefödda, varför några större avvikelser i fördelningarna inte är att vänta annat än just när det gäller högskolekoden 0 i högskolematerialet. Där kvarstår endast de som skrivits in i högskolan men ej angett några genomförda högskolestudier. Redovisningen har här gjorts i absoluta tal för att visa hur stora grupper av deltagare som finns tillgängliga i olika kombinationer för fortsatt analys.

En sammanfattande utbildningskod

I vissa sammanhang, t ex vid omfattande kvantitativa bearbetningar, är det angeläget att kunna använda en utbildningskod som sammanfattar såväl skolutbildning som högskoleutbildning. Åtskilliga kombinationskoder kan åstadkommas ur de kategorier som redovisas i tabell 15. Det följande utgör ett sådant försök till sammanfattning som utgått från tre olika förutsättningar. Det är fördelaktigt om koden har någorlunda jämnstora undergrupper i ett för årskullen representativt material. Den bör ta hänsyn till att vuxenutbildningar som lagts till en viss nivå av allmän skolutbildning i realiteten förflyttar vederbörande upp på en högre nivå i systemet. Den bör också beakta att vissa utbildningar som omfattas av högskolekoden i fråga om inträdeskrav och undervisningsinnehåll närmast är att jämföra med gymnasiala utbildningar - en nivå som de också tillhörde före 1977 års högskolereform och under den tid som flertalet av våra deltagare passerade genom dem. I tabell 24 anges en sådan sammanfattande kod med hänvisning till de koder som redovisats i tabell 15.

Tabell 24. Sammanfattande utbildningskod och dess fördelning bland femtondefödda.

Kod	Benämning	Skolkoder	Högskolekoder	Antal
1	Folkskola	11	0	460
2	Yrkesskola	12	0	557
3	Enhetsskola	13-22	0	243
4	Realskola	23-32	0	428
5	Fackskola	33-42	0	161
		33-42	1-3	25
		11-32	1-3	95
6	Gymnasium	43-54	0	215
		43-54	1-5	229
		11-42	4-5	44
7	Högskola	11-54	6-11	414
Samtliga				2871

Grafiskt kan den sammanfattande koden också illustreras på sätt som skett i följande figur. Där har gränserna mellan kodens nivåer markerats i förhållande till skolkod och högskolekod.

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
11	1											
12	2											
13												
14	3											
21												
22												
23												
24	4											
31												
32		5			6			7				
33												
34												
41												
42												
43												
44												
51												
52												
53												
54												

Av den närmare specifikationen framgår att benämningarna folkskola, yrkesskola etc endast ungefärligen anger de olika kategoriernas innehåll och att dessa benämningar ansluter sig till gängse benämningar för nivåer inom utbildningssystemet. Gränsdragningen mellan dem är som framgått emellertid åtskilligt mer komplicerad än vad benämningarna låter antyda. En jämförelse mellan tabell 24 och figuren ovan ger också en spännande bild av ett pluralistiskt utbildningssystem. Den yta de olika nivåerna upptar representerar inte antalet deltagare utan snarare de teoretiska möjligheterna att på olika vägar nå olika långt i utbildningssystemet.

Kapitel 6

Avslutande kommentarer

Denna rapports huvudsyfte har varit att dokumentera de olika stegen i utarbetandet av utbildningskoder och kunna tjäna som en källa för referenser i kommande studier av innehållsliga frågeställningar. Dock ger såväl själva arbetsgången som resultaten anledning till vissa mer generella kommentarer.

För att börja med den tekniska och metodiska sidan så demonstrerar rapporten genom sin utförliga dokumentation de variationer och komplikationer som en formaliserad beskrivning av en persons utbildning kan vara förenad med och som inte alltid observeras inför färdiga kodscheman. Också flera av mellanprodukterna är intressanta i sig och till deras användning återkommer vi i det följande. Vi har också redan nämnt att vi vid projektets planering överskattade användbarheten av den information om deltagarnas utbildning som fanns lagrad i olika register. Registeruppgifterna visade sig delvis ofullständiga, delvis inte längre aktuella. Vår förhandsbedömning ledde till att enkätfrågan om genomgången utbildning fick en mycket öppen formulering. Detta medförde i sin tur att den kom att besvaras på ett ojämnt sätt - visserligen ett sätt som kan belysa vad personer med olika utbildningsmönster finner viktigt att själva rapportera. I efterhand kan vi konstatera att en mer formaliserad utfrågning på denna punkt, t ex genom delfrågor om deltagande på olika nivåer och inom olika former av utbildning, hade besparat oss åtskilligt arbete och antagligen också minskat vissa osäkerheter i klassifikationen som det noggranna arbetet till trots fortfarande kvarstår.

På gränsen till de innehållsmässiga problemen ligger den extra komplikation som uppkom genom de förändringar inom utbildningssystemet som skedde medan årskull 1948 passerade genom det och som nådde olika undersökningsdeltagare vid olika tidpunkter och olika långt upp i systemet. De skillnader i valmöjligheter som förelåg redan på det obligatoriska skolstadiet för elever i olika kommuner har studerats i ett par tidigare undersökningar inom individualstatistikprojektet (Härnqvist, 1966, Reuterberg, 1968). De nu föreliggande informationerna om genomgången utbildning ger möjligheter att belysa i vad mån effekter av organisatoriska skillnader kvarstår vid en tidpunkt när de allra flesta avslutat sin formella utbildning.

Många av förändringarna i utbildningssystemet har gått ut på att minska dess hierarkiska karaktär och göra senare utbildning mindre beroende av valen på tidiga stadier. Åtminstone en del av årskull 1948 har utbildats under sådana formellt förändrade betingelser. I denna rapport är det framför allt kapitel 5 som ger en antydning om i vilken utsträckning icke-traditionella utbildningsmönster har hunnit slå igenom. Dessa frågor måste analyseras ingående under kontroll av såväl individuella bakgrundsfaktorer som institutionella förhållanden. Vårt preliminära intryck är dock att förhållandevis få i årskull 1948 uppvisar utbildningskarriärer som starkt avviker från traditionella mönster. Samtidigt förekommer många men låg-frekventa varianter. Det fulla genomslaget av ändrade tillträdesregler är å andra sidan knappast att vänta förrän i årskullar födda betydligt senare än 1948.

De kods-system som utvecklats i denna rapport avser främst den genomgångna utbildningens teoretiska nivå, vilket är i linje med huvudfrågeställningarna i LING-projektet och den modell som ligger till grund för projektets utformning (Härnqvist, 1977). Denna modell skisserar ett hierarkiskt utbildningssystem där den ena nivån följer på den andra i bestämd ordning. Varje nivå innefattar olika valmöjligheter som i systemets frivilliga delar också har alternativet att lämna utbildningssystemet. Inför varje ny nivå sker en sortering genom urval från utbildningssystemets sida eller självselektion - ofta bådadådera i kombination. På varje nivå - liksom i verksamheterna utanför utbildningssystemet - sker inläring av kvantitativt och kvalitativt olika slag. En betydande del av denna inläring förtjänar bättre benämningen socialisation till de krav som ställs på respektive plats i systemet. När individer studeras vid en viss tidpunkt efter avslutad utbildning representerar deras kunskaper, attityder och beteenden en produkt av initiala förutsättningar, sorteringsprocesser och inlärnings- eller socialisationsprocesser inom och utanför utbildningssystemet. Det är den relativa effekten av dessa faktorer som studeras i projekten med betoning av individernas kognitiva utveckling.

Redan modellen antyder emellertid att teoretisk nivå inte är något oproblemiskt begrepp. Den empiriska bild av vandringarna genom systemet, som frekvenserna för olika kodkombinationer ger, visar också att en överföring av utbildningsförloppen till en endimensionell nivåskala är en förenkling av verkligheten. Särskilt gäller detta i ett utbildningssystem där hierarkiska föreställningar om nivå är på väg att avlösas av ett mer pluralistiskt betraktelsesätt. Det är också uppenbart att den traditionella inplacering

av olika utbildningar som vi i detta sammanhang accepterat inte ger någon renodlad bild av kvantitativa och kvalitativa utbildningskrav utan samtidigt är ett uttryck för dominerande sociala och statusmässiga värderingar.

Trots dessa reservationer vill vi ändå hävda att vi skapat ett för projektet användbart kategorisystem för utbildningens teoretiska nivå och att flera av mellanprodukterna dessutom kan användas för kompletterande kvalitativa beskrivningar av utbildningens inriktning och form - en typ av beskrivningar till vilka vi återkommer i de innehållsliga sammanhang där sådana frågeställningar står i förgrunden.

Referenser

- Christianson, U. & Härnqvist, K. LING-projektens enkät 1980. Genomförande och bortfallsanalyser. LING 1. Pedagogiska institutionen, Göteborgs universitet, 1980:12 (jämte separat bilagedel)
- Christianson, U. & Härnqvist, K. LING-projektens enkät 1980. Översiktliga analyser av frågor med fasta svarsalternativ inom ett riksrepresentativt sampel. LING 2. Pedagogiska institutionen, Göteborgs universitet, 1981:06
- Härnqvist, K. Social factors and educational choice. International Journal of the Educational Sciences, 1966. 87-102
- Härnqvist, K. Enduring effects of schooling - a neglected area in educational research. Educational researcher, 6, 1977, no 10, 5-11
- Reuterberg, S-E. Val av teoretisk utbildning i relation till sociala och regionala bakgrundsfaktorer. Licentiatavhandlingar från Pedagogiska institutionen, Göteborgs universitet
- S O U 1979:47. Dokumentation och statistik om högskoleutbildning. Stockholm: Allmänna Förlaget
- Statistiska Centralbyrån. Individualstatistiken. PM 1976:8
- Svensson, A. Jämlikhet och högskoleutbildning. En studie av olika bakgrundsfaktorerers betydelse för den postgymnasiala utbildningen. Rapporter från Pedagogiska institutionen, Göteborgs universitet, Nr 154, 1977
- Svensson, A. Jämlikhet på gång? Den sociala selektionen till universitet och högskolor under 60- och 70-talet. UHÄ-rapport 1979:9
- Svensson, A. Jämlikhet i högskolan - fiktion eller realitet? Den sociala rekryteringen till högre utbildning före och efter högskolereformen. UHÄ-rapport 1981:25

Bilaga 1

Utbildningskod för fråga 17 i LING-projektens enkät 1980 (LING-17)

Siffra 1

Utbildningsområde

- 0 Allmän grundutbildning. Omfattar allmän utbildning inom folkskola, grundskola, realskola, flickskola, gymnasium och komvux samt språkutbildning på dessa nivåer utanför dessa skolformer.
- 1 Utbildning för estetisk, humanistisk och religiös verksamhet. Omfattar musikalisk och konstnärlig utbildning, språkstudier på universitetsnivå och övrig humanistisk utbildning men då i relativt snäv bemärkelse (jämför utbildningsområde 3), samt teologisk utbildning.
- 2 Utbildning för pedagogisk verksamhet. Omfattar utbildning för lärare, instruktörer och handledare.
- 3 Utbildning för förvaltning, handel och kontor samt ekonomisk, samhälls- och beteendevetenskaplig utbildning. Omfattar ett mycket brett utbud av utbildningar där flertalet är självklara varför bara några gränfall här tas upp: utbildning till journalist, bibliotekarie, fritidsledare, ålderdomshemsföreståndare och stansoperatris samt fil kand och fil mag. Dessutom har vissa humanistiska till samhällsvetenskaperna närstående utbildningar såsom historia och antropologi kommit att föras hit.
- 4 Utbildning för industri och hantverk samt teknisk och naturvetenskaplig utbildning. Omfattar all utbildning av "teknisk" karaktär från verkstadsteknik till civilingenjöring förutom de som ryms inom utbildningsområde 5, all utpräglad hantverksutbildning såsom för bagare, körsnär, typograf och för textila hantverk.
- 5 Utbildning för transport och kommunikation. Omfattar utbildning inom sjö- och luftfart samt internutbildningar inom Statens järnvägar, Televerket, Postverket och Vägverket samt till dessa gränsande organ, men också körkortsutbildning och liknande.

- 6 Utbildning för vårddyrken. Omfattar alla utbildningar inom vårdområdet (både människor och djur) från biträden till läkare och forskare.
- 7 Utbildning för lantbruk, skogsbruk och fiske. Omfattar all utbildning inom dessa områden från 4 H-kurser och lantbruksskola till agronom och jägmästare.
- 8 Utbildning för serviceyrken samt för civil bevakning. Omfattar utbildningar inom polis-, brand- och tullväsendet, väkteri, hushåll och restaurant samt hygien och skönhetsvård.
9. Utbildning för militär verksamhet samt utbildning ej hänförlig till specifikt utbildningsområde. Omfattar utbildning till reservofficer och officer, fackliga utbildningar, utländska skolor (om ej hänförliga till specifikt utbildningsområde) samt övrigt.

Siffra 2

Utbildningsform

- 0 Utbildning vid folkskola, enhetsskola och grundskola.
- 1 Utbildning vid realskola och flickskola.
- 2 Utbildning vid yrkesskola eller motsvarande. Omfattar förutom yrkesskola också utbildningar av yrkesskolekaraktär vid aftonskola, institut eller motsvarande.
- 3 Utbildning vid fackskola och gymnasium. Omfattar även ingenjörsutbildning vid institut.
- 4 Utbildningar vid folkhögskola.
- 5 Utbildningar vid kommunal och statlig vuxenutbildning. Omfattar all vuxenutbildning på grundskole- och gymnasienivå.
- 6 Utbildning vid universitet och högskola. Omfattar all sk eftergymnasial utbildning enligt 1977 års högskoleordning, oavsett tidpunkten för studierna.
- 7 Utbildning inom företag, sk internutbildning. Omfattar utbildning i anslutning till anställning inom statlig, kommunal eller privat verksamhet. Här återfinns utbildningar vid Posten, Televerket, Statens järnvägar och olika bankutbildningar t ex, men också svar som "fortbildning inom yrket".

- 8 Utbildning vid AMU (Arbetsmarknadsutbildning) eller på annat sätt i regi av Arbetsmarknadsstyrelsen.
- 9 Utbildning vid studieförbund, korrespondensinstitut eller i facklig (motsvarande) organisations regi.

Siffra 3

Utbildningstid

- 0 Utbildning kortare än ett studieår
- 1 Utbildning omfattande ett men mindre än två studieår
- 2 Utbildning omfattande två men mindre än tre studieår
- 3 Utbildning omfattande tre men mindre än fyra studieår
- 4 Utbildning omfattande fyra men mindre än fem studieår
- 5 Utbildning omfattande fem men mindre än sex studieår
- 6 Utbildning omfattande sex eller fler studieår
- 7 Utbildning vid kvälls- eller deltidskurs av obekant omfattning
- 8 Utbildning vid kurs av obekant omfattning
- 9 Utbildning som ej är kodbar

(Studieår avser tiden vid fulltidsstudier. Halvfarts- eller deltidsstudier har omräknats där så varit möjligt.)

Distinktionen mellan kodvärdena 7 och 8 kan synas svårförståelig. De återspeglar emellertid formuleringarna i svaren och underlättade kodningsarbetet.

Bilaga 2

Koder på fråga 17 om genomgången utbildning bland femtondefödda

Kodens innebörd framgår av bilaga 1.

Kod	Frekvens	Antal individer	Kod	Frekvens	Antal individer
0	3	2	8 1	4	4
7	6	6	8 8	13	11
8	10	10	9	1	1
9	13	13	9 8	3	3
0	10	10	00	30	30
0 0	5	5	001	3	3
0 1	7	7	003	1	1
0 3	2	2	004	2	2
0 7	13	13	006	22	22
0 8	28	25	007	1	1
1	6	6	008	18	18
1 1	3	3	009	27	27
1 3	1	1	01	4	4
1 6	1	1	011	7	7
1 7	6	1	012	30	29
1 8	5	5	013	571	571
2	2	2	014	81	81
2 8	1	1	015	88	88
3	18	15	016	1	1
3 0	19	18	017	1	1
3 1	43	42	313	10	10
3 2	10	10	314	2	2
3 3	1	1	413	8	8
3 4	1	1	414	4	4
3 7	9	7	813	3	3
3 8	119	98	814	3	3
4	20	18	913	1	1
4 0	23	19	2	29	28
4 1	12	12	21	3	3
4 2	5	5	22	14	14
4 3	1	1	23	4	4
4 7	9	8	24	1	1
4 8	107	83	02	1	1
5	6	4	020	1	1
5 0	5	5	12	7	7
5 2	1	1	120	1	1
5 8	14	12	121	6	6
6	4	4	122	5	5
6 0	14	12	123	2	2
6 1	3	3	22	1	1
6 2	2	2	32	83	81
6 3	1	1	320	13	13
6 4	1	1	321	124	121
6 7	3	2	322	49	49
6 8	22	20	327	7	5
7	3	1	328	3	2
7 0	7	7	42	89	83
7 5	1	1	420	14	13
7 8	12	11	421	47	46
8	2	2	422	189	187
8 0	9	8	423	70	70

Forts

Forts nästa sida

Kod	Frekvens	Antal individer	Kod	Frekvens	Antal individer
424	9	9	83	1	1
425	1	1	4	49	48
427	5	5	40	1	1
428	3	2	41	12	12
52	4	4	42	24	24
520	4	4	43	13	13
521	4	4	04	8	8
62	18	18	041	12	12
620	165	146	042	10	10
621	80	79	043	6	6
622	25	25	047	1	1
623	1	1	048	1	1
627	1	1	14	3	3
628	3	3	140	1	1
72	47	36	141	1	1
720	13	10	142	2	2
721	22	20	242	1	1
722	5	5	34	1	1
728	2	2	341	4	4
82	55	53	342	9	9
820	33	32	343	3	3
821	185	184	44	1	1
822	7	7	442	1	1
823	11	11	443	1	1
824	3	3	74	1	1
827	1	1	84	3	3
92	5	5	94	1	1
920	1	1	5	3	3
921	2	2	50	1	1
3	2	2	57	2	2
32	2	2	05	86	85
33	2	2	050	10	9
03	13	13	051	15	14
030	5	5	052	5	5
031	22	22	053	4	4
032	38	37	054	1	1
033	556	556	057	20	20
034	20	20	35	13	12
037	8	8	350	1	1
131	2	2	351	4	4
134	1	1	352	2	2
33	10	10	353	3	3
330	8	8	357	2	2
331	36	36	45	6	4
332	22	22	450	2	2
333	115	115	451	4	4
337	2	2	452	1	1
43	22	22	454	1	1
430	3	3	457	1	1
431	9	9	65	2	2
432	69	69	657	3	1
433	26	26	6	18	18
434	81	81	60	2	2
437	5	5	61	2	2
531	4	4	62	1	1
63	3	3	63	1	1
631	1	1	65	1	1
632	2	2	67	1	1
731	1	1	06	3	3

Forts

Forts nästa sida

Kod	Frekvens	Antal individer	Kod	Frekvens	Antal individer
060	1	1	370	12	11
061	5	4	371	10	10
062	1	1	372	1	1
063	1	1	376	1	1
16	11	9	377	1	1
160	3	3	378	7	4
161	2	2	47	61	56
162	2	2	470	6	6
163	6	6	471	4	4
164	2	2	472	4	4
165	2	2	473	5	5
26	64	64	474	2	2
260	5	5	478	8	5
261	28	28	57	50	43
262	82	82	570	4	4
263	27	27	571	8	8
264	2	2	572	3	3
36	175	164	578	2	2
360	67	63	67	4	4
361	78	74	678	3	2
362	23	23	87	21	17
363	189	187	870	6	6
364	16	16	871	6	6
365	7	7	873	2	2
366	2	2	874	1	1
367	4	4	97	37	30
368	1	1	970	5	2
46	43	43	971	2	2
460	2	2	972	3	3
461	5	5	973	3	3
462	4	4	978	2	2
463	4	4	8	9	9
464	13	13	80	2	2
466	1	1	08	1	1
467	1	1	180	1	1
468	1	1	38	7	7
562	3	3	380	5	5
66	46	46	381	3	3
660	39	35	48	23	22
661	31	31	480	4	3
662	104	104	481	3	3
663	8	8	483	1	1
664	4	4	488	2	1
665	12	12	58	2	2
666	20	20	580	2	2
76	4	3	588	1	1
761	3	3	78	1	1
764	2	2	981	1	1
86	2	2	9	4	4
863	3	3	98	2	1
96	1	1	09	7	7
960	1	1	090	3	3
7	9	7	093	4	3
77	1	1	097	2	1
78	2	2	19	6	6
07	2	2	190	1	1
077	1	1	191	2	2
27	3	3	192	1	1
37	116	102	197	1	1

Forts

Forts nästa sida

Kod	Frekvens	Antal individer
29	1	1
290	2	2
298	1	1
39	23	21
390	5	5
391	4	4
392	2	2
394	1	1
398	6	5
49	14	13
490	3	3
497	2	1
590	14	13
69	2	2
690	1	1
691	1	1
698	1	1
79	1	1
89	1	1
897	1	1
99	38	33
990	4	4
998	5	3

Bilaga 3

Koder i specialregister LING-H (högskola)

I specialregister LING-H ingående variabler:

Individvariabler för identifikation

Inskrivning 1 - första inskrivning t o m vt 1977

1:a Examen 1 - första examen t o m vt 1977

2:a Examen 1 - andra "-

3:e Examen 1 - tredje "-

Inskrivning 2 - första inskrivning f o m ht 1977

1:a Examen 2 - första examen f o m ht 1977

2:a Examen 2 - andra "-

3:e Examen 2 - tredje "-

Studiefak 3 - studier med annan inriktning än de under Inskrivning 1 och 2 vilka ej upptagits som avslutade med en examen

Studiefak 4 - "-

Studiefak 5 - "-

1:a Examen 3 - första examen utöver övriga examina

2:a Examen 3 - "-

3:e Examen 3 - "-

Inskrivning och Studiefak är tvåställiga koder som beskriver inriktningen av studierna. Examen är en treställig kod vars två första siffror beskriver studiernas inriktning på samma sätt som för Inskrivning och Studiefak och där tredje siffran beskriver typen av examen.

Variablerna i SCB-H (Högskoleregistret, SCB) Lärofac och Rapporteringsenhet vid inskrivning och examen samt Examenskod har tagits som utgångspunkt (jämför kapitel 2 andra avsnittet). För Lärofac har samtliga i basförteckningen upptagna koder medtagits medan för Rapporteringsenhet endast de i LING-materialet förekommande har behandlats. Koderna har förenklats och kompletterats i enlighet med nedanstående förteckning, där benämning och värden i LING-H presenteras jämte värden i motsvarande variabler i SCB-H.

Kod för studiernas inriktning

<u>Benämning och värde</u>		<u>Värden i LÄROFAK</u>	<u>Värden i RAPPORTERINGSENHET</u>
Teologisk fakultet.....	1	xx01x, xx02x	0097
Juridisk fakultet.....	2	xx11x, xx12x, xx14x	0046
Samhällsvetenskaplig fak...	3	xx15x-xx19x, 05050, 07070, 08080, 09090	0057, 0058
Medicinsk fak.....	4	xx21x-xx23x, xx25x- xx27x	0663, 0894
Humanistisk fak.....	5	xx31x-xx39x	0154
Naturvetenskaplig fak.....	6	xx41x-xx49x	0032, 0714
Teknisk högskola.....	7	xx50x-xx54x, xx58x- xx60x, xx65x	0014, 0028, 0029, 0031, 0038, 0799, 0801
Handelshögskola (inkl ek)..	8	xx61x-xx64x	0056
Odontologisk fak.....	9	xx66x-xx69x	0077, 0893
Farmaceutisk "fak".....	10	xx28x, xx29x, xx70x, xx71x	
Veterinärhögskola.....	11	xx72x	0078
Skogshögskola.....	12	xx73x	
Lantbrukshögskola.....	13	xx74x	0002, 0107, 0854
Gymnastikhögskola (lär)....	14	xx75x, xx79x	0585
Sjukgymnastutb.....	15	xx76x-xx78x	0073
Läraryhögskola okänd linje..	16	xx800, xx810, xx820, xx830, xx840, xx850	
Läraryhögskola lågst lär....	17	xx041	0592

<u>Benämning och värde</u>	<u>Värden i LÄROFAK</u>	<u>Värden i RAPPORTERINGSENHET</u>
Lärarhögskola mellanst lär. 18	xx040	0595
Lärarhögskola ämneslär..... 19	xx801, xx811, xx821, xx831, xx841, xx851	0750
Lärarhögskola övr lär..... 20	xx802-xx806, xx812- xx816, xx822-xx826, xx832-xx836, xx842- xx846, xx852-xx856	0084, 0102, 0591, 0609, 0611, 0612, 0616, 0617, 0625, 0727, 0729, 0730, 0740, 0745, 0746, 0747, 0907
Socialhögskola..... 21	xx92x-xx98x	0044, 0060
Journalisthögsk/institut... 22	xx90x, xx91x, 95090- 95096	
Bibliotekshögskola..... 23	xx86x	0047, 0629, 0630
Statliga verksutb..... 24	8x07x	
Krigshögskola..... 25	90080, 91080, 92080	
Kombinationsutb..... 26	xx05x (utom 05050, jfr 3)	
Gymnasium åk 4..... 27	xx06x	
Övr kurs sekt 5 rekl. komm 28	93090, 94090	0657
Laboratorie ass..... 50		0112, 0113
Sjuksköterske, grundutb.... 51		0117-0120
Sjuksköterske, vidareutb... 52		0567, 0568, 0570, 0571, 0573, 0574, 0665, 0667, 0906
Social service..... 53		0121, 0122
Arbetsterapeututb..... 54		0066

<u>Benämning och värde</u>	<u>Värden i LÄROFAK</u>	<u>Värden i RAPPORTERINGSENHET</u>
Förskollärarytb..... 60		0580, 0581, 0871
Fritidspedagogutb..... 61		0577, 0738, 0887
Fritidsledarytb..... 62		0043
Socialpedagogutb..... 63		0528
Transportadministration.... 70		0062
Sjöbefälsskola..... 71		0033
ADB utb..... 72		0103, 0104
Yrkesteknisk högskola YTH.. 75		0511-0513, 0668, 0934,
Konstfack, högskola..... 80		0674, 0682
Musikhögskola..... 81		
Enstaka kurser..... 90		0565, 0651, 0726, 0806
Icke kodbart..... 99	Övriga, ovan ej upp- tagna koder	0025 samt övriga ovan ej upptagna koder

Anmärkningar:

LÄROFAK är femställig och RAPPORTERINGSENHETEN fyrställig i original.

Bland värdena i LÄROFAK förekommer på flera ställen x i koden. Detta markerar att dessa värden varierar på ett sätt som ej har med den nya indelningen att göra. De intervall som ibland markeras avser endast de utskrivna siffrorna.

Kod för typ av högskoleexamen

<u>Benämning och värde</u>	<u>Värden i Examen</u>
Ingen eller okänd examen....0	
Kandidat.....1	01, 04, 11, 20, 26, 31, 41, 70, 79, 90
Magister.....2	12, 27, 32, 33, 42, 55, 80
Yrkesexamina <120 p.....3	34, 67, 68, 81, 85, 86, 89
Yrkesexamina 120 p-<160 p...4	40, 60, 61, 74, 87
Yrkesexamina =>160 p.....5	23, 25, 43, 51, 58, 65, 71, 82, 88, 91, 93, 96
Forskarexamen.....6	02, 03, 05, 13, 14, 16, 21, 22, 24, 28, 29, 30, 36, 37, 38, 46, 47, 48, 52, 53, 54, 62, 63, 64, 72, 73, 75, 76, 77, 78, 83, 84, 92, 94, 95, 97, 98
Ingenjörsexamen.....7	avser eg sjöingenjör och finns endast i Examen 3
Utländsk examen.....8	09
Vidareutbildning inom hög- skolan.....9	finns endast i Examen 3

Rapporter från pedagogiska institutionen, Göteborgs universitet

- 1982:01 Johansson, Britt: Vårdutbildning. Arbetslivserfarenhet som resurs i sjuksköterskeutbildningen. Januari 1982
- 1982:02 Christianson, Ulf och Härnqvist, Kjell: Konstruktion av utbildningskoder i LING-materialen. Februari 1982.

